

Enhed
Valgheden

Sagsbehandler
Christine Boe-
skov

**Koordineret
med**

Sagsnr.
2022 - 5321

Doknr.
569184

Dato
14-11-2022

Redegørelse for gennemgangen af stemmesedlerne og valgbøgerne ved folketingsvalget den 1. november 2022

Den gennemgang af stemmesedlerne og valgbøgerne, der er foretaget i forbindelse med den endelige opgørelse af valget, har givet Indenrigs- og Boligministeriet anledning til nedenstående bemærkninger om stemmesedlerne (1), valgbøgerne (2), kandidatfortegnelserne (3), de ugyldige stemmer (4) og brevstemmer, der ikke er taget i betragtning (5). Endvidere har ministeriet fundet det relevant at oplyse Folketinget om brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til andre valgtyper (6), fejlbehæftede opslag over kandidater ved brevstemmeafgivningen (7), politiets beslaglæggelse af brevstemmemateriale (8), særlige instruktioner til valgbestyrelserne om bedømmelse af brevstemmesedler (9) og anvendelse af den særlige regel i folketingsvalglovens § 77, stk. 4 (10).

1. Stemmesedlerne

1.1. Regler om stemmesedlers indhold og udformning

De nærmere regler om stemmesedlernes indhold og udformning er i henhold til § 43, stk. 4, i lov om valg til Folketinget (folketingsvalgloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022, fastsat i [bekendtgørelse nr. 1519 af 14. december 2017](#) om stemmesedler til brug ved folketingsvalg (herefter stemmeseddelbekendtgørelsen).

Kandidaternes navne skal som hovedregel opføres i én kolonne. I tilfælde, hvor der til valget er opstillet et så stort antal kandidater, at stemmesedlen vil blive uforholdsmæssig lang, såfremt kandidaternes navne anføres i én kolonne, kan valgbestyrelsen beslutte, at kandidaternes navne inden for hvert partifelt skal opføres i to eller flere kolonner (bekendtgørelsens § 10, stk. 1). I så fald skal kolonnerne adskilles fra hinanden af fede, lodrette streger (bekendtgørelsens § 10, stk. 2), da det er vigtigt at sikre, at de to kolonner er så skarpt adskilte, at det tilstrækkeligt tydeligt fremgår, at et kryds sat til venstre for midterstregen er et kryds for kandidaten anført i venstre kolonne og ikke for kandidaten anført i højre kolonne.

Reglerne om stemmesedlerne er i øvrigt uændrede i forhold til de regler, der fandt anvendelse ved folketingsvalget den 5. juni 2019.

Indenrigs- og Boligministeriet har som ved de foregående valg ladet fremstille et grafisk forlæg til stemmesedlen til brug for valgbestyrelserne ved trykning af stemmesedlerne. Forlægget og en vejledning hertil har omkostningsfrit kunnet hentes af valgbestyrelserne på ministeriets valghjemmeside [valg.im.dk](#).

Indenrigs- og Boligministeriet har den 24. oktober 2022 – umiddelbart efter, at Ankestyrelsen fremsendte fortegnelserne over de opstillede kandidater, opstillingsformer m.v. – desuden fremsendt en særskilt instruks til valgbestyrelserne om rækkefølgen og den grafiske opsætning af kandidaterne på stemmesedlen. I brevet gennemgik ministeriet storkreds for storkreds, i hvilken fortegnelse valgbestyrelsen skulle finde den korrekte rækkefølge for de enkelte partiers kandidater. Baggrunden herfor var den relativt nye opstillingsform ”prioriteret sideordnet opstilling”, der siden 2018 har gjort det muligt for partierne at bestemme rækkefølgen af kandidaterne på stemmesedlen individuelt for hver opstillingskreds. Reglerne herom er ganske komplicerede, og det var det andet valg, hvor reglerne fandt anvendelse. Hertil kommer, at der ved valget i 2015 var fejl på mange stemmesedler, heraf flere alvorlige fejl. Det var ministeriets ønske med det nævnte brev – i lighed med det tilsvarende brev ved valget i 2015 – at medvirke til at nedbringe antallet af fejl på stemmesedlerne.

Indenrigs- og Boligministeriet har desuden som hidtil stået til rådighed for rådgivning om kandidatrækkefølge m.v. pr. telefon og e-mail. Ministeriet har forud for valgbestyrelsernes fremstilling af stemmesedler ved flere lejligheder indskærpet, at ministeriet skal kontaktes ved den mindste tvivl om udformningen af stemmesedlerne uanset tidspunktet.

1.2. Udformning af stemmesedler ved folketingsvalget den 1. november 2022

Valgbestyrelserne for alle på nær tre opstillingskredse har fået fremstillet stemmesedler med kandidaternes navne i to kolonner. Således har kun Ballerup-, Svendborg- og Himmerlandkredsene fremstillet stemmesedler i én kolonne.

Dermed fortsætter den tendens, som kunne observeres efter folketingsvalgene i 2007, 2011, 2015 og 2019, hvor der var en betragtelig stigning i antallet af stemmesedler, hvor kandidaternes navne var opført i to kolonner (henholdsvis 25 i 2007, 26 i 2011, 43 i 2015 og 81 i 2019), i forhold til folketingsvalget i 2005, hvor det blot var én enkelt valgbestyrelse, der havde fået fremstillet stemmesedler med kandidaternes navne i to kolonner. Den store andel af stemmesedlerne, der har kandidaterne anført i to kolonner, er utvivlsomt en følge af valgkredsreformen i 2007, der bl.a. har medført, at antallet af kandidater i de enkelte nye storkredse (1014 kandidater i 10 storkredse) generelt er øget sammenlignet med antallet af kandidater i de tidligere stor- og amtskredse. I 2005 opstillede 947 kandidater i 17 stor- og amtskredse. Ved valget den 1. november 2022 har det imidlertid formentlig også spillet en rolle, at der sammenlignet med de foregående valg var et højt antal opstillede partier (14), hvilket har et samlet højere antal kandidater som naturlig konsekvens. Således var der som anført 1014 kandidater opstillet mod 900 ved valget i 2019.

1.3. Fejl ved udformning af stemmesedler

På stemmesedlerne for Sjællands Storkreds, 11. kreds, Ringsted, er navnet på kandidaten Malene Grandjean for V. Venstre, Danmarks Liberale Parti stavet forkert, idet Grandjean er stavet ”Granjean”.

På stemmesedlerne for Syddjyllands Storkreds, 10. kreds, Fredericia, er kun den opstillede kandidat for Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti henholdsvis Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne anført med halvfede typer. Ingen af kandidaterne for de 12 partier, der opstillede deres kandidater sideordnet, og hvor alle kandidaterne var opstillet i Fredericiakredsen, var anført med halvfede typer.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at det følger af § 5, stk. 2, i stemmeseddelbekendtgørelsen, at navnet på den eller de kandidater, der er opstillet i vedkommende opstillingskreds, skal anføres med halvfede typer.

På stemmesedlerne for Fyns Storkreds, 6. opstillingskreds, Nyborg, er samtlige kandidater for de 12 partier, der har anmeldt prioriteret sideordnet opstilling, anført i alfabetisk rækkefølge i stedet for i den rækkefølge, som partiet havde anmeldt. Konkret har det indebåret, at rækkefølgen af kandidaterne for 11 ud af de 12 partier var forkert, idet partiet D. Nye Borgerlige havde valgt en prioritering, der svarede til alfabetisk rækkefølge. Kandidaterne for Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti og Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne stod i rigtig rækkefølge, dvs. den rækkefølge, der fulgte af den partiliste, de to partier havde anmeldt.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at det følger af § 5, stk. 2, i stemmeseddelbekendtgørelsen, at navnet på den eller de kandidater, der er opstillet i vedkommende opstillingskreds, anføres med halvfede typer øverst og i alfabetisk rækkefølge. Har partiet anmeldt prioriteret sideordnet opstilling, skal de opstillede kandidater dog anføres i den af partiet prioriterede rækkefølge.

Reglerne om prioriteret sideordnet opstilling giver mulighed for, at et parti kan bestemme en forskellig rækkefølge af kandidaterne i alle opstillingskredse i en storkreds. Af denne grund fremstiller og udsender Ankestyrelsen en fortegnelse over rækkefølgen af kandidater i hver enkelt opstillingskreds, hvor et eller flere partier har anmeldt prioriteret sideordnet opstilling. Alle partier på nær Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti og Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne havde anmeldt prioriteret sideordnet opstilling i Nyborgkredsen.

Den forkerte rækkefølge af kandidaterne for 12 ud af 14 partier på stemmesedlen i Nyborgkredsen må betegnes som alvorlig, men har ikke i valgteknisk henseende betydning for opgørelsen af de valgte kandidater for de berørte partier på grundlag af de afgivne personlige stemmer og partistemmer.

Nyborg Kommune har over for Indenrigs- og Boligministeriet oplyst, at kommunen efter at være blevet opmærksom på fejlen straks udfærdigede nye opslag med den korrekte rækkefølge af kandidaterne, der blev hængt op i stemmerummene i hele kredsen (som også omfatter Kerteminde Kommune). Der blev også opsat opslag i valglokalerne om, at der var fejl i rækkefølgen af kandidaterne, og vælgerne blev gjort opmærksom på fejlen ved udleveringen af stemmesedlen.

Indenrigs- og Boligministeriet har gennemgået de personlige stemmetal for de kandidater, der skulle have stået øverst på stemmesedlen for hvert parti (spidskandidaten), for at vurdere, hvad der skulle til for at kunne ændre på, hvem der blev valgt, eller placeringen i stedfortræderrækkefølgen, og i hvilket omfang fejlen i stemmeseddelrækkefølgen kan have haft betydning for kandidatens stemmetal – og derigennem kandidatens mulighed for at blive valgt eller for kandidatens placering i stedfortræderrækkefølgen. Ministeriet har alene set på stemmetallene for spidskandidaterne, dels som følge af omfanget af opgaven, dels som følge af det forhold, at det navnlig er placeringen øverst på stemmesedlen for partiet, der har betydning for, hvor mange personlige stemmer kandidaten opnår.

For A. Socialdemokratiet skulle Lasse Haugaard Pedersen have stået øverst, men stod i stedet næstnederst. Lasse Haugaard Pedersen fik 1.102 personlige stemmer i Nyborgkredsen, hvilket var flest af alle partiets kandidater og 302 stemmer flere end Trine

Bramsen, der fejlagtigt stod øverst og fik næstflest personlige stemmer i Nyborgkredsen.

I hele storkredsen fik Lasse Haugaard Pedersen 2.228 personlige stemmer, hvilket var 109 stemmer færre end Kim Aas, der med 2.337 personlige stemmer blev valgt til Folketinget på det 6. (og sidste) kredsmandat, som partiet opnåede i Fyns Storkreds. Lasse Haugaard Pedersen blev 1. stedfortræder i Fyns Storkreds. Kim Aas var korrekt anført nederst på stemmesedlen i Nyborgkredsen i overensstemmelse med partiets anmeldte rækkefølge – og stod i øvrigt nederst på stemmesedlen i hele storkredsen, bortset fra i Faaborgkredsen.

Lasse Haugaard Pedersen fik 25,21 pct. af alle de personlige stemmer for Socialdemokratiets kandidater i Nyborgkredsen. Til sammenligning fik Lasse Haugaard Pedersen 3,10 pct. af alle de personlige stemmer for Socialdemokratiets kandidater i resten af Fyns Storkreds.

Det kan efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse ikke udelukkes, at Lasse Haugaard Pedersen ville have opnået flere personlige stemmer i Nyborgkredsen ved at være placeret øverst på stemmesedlen. Det beror imidlertid efter ministeriets opfattelse på en række antagelser om vælgernes stemmeadfærd, der har karakter af gisninger, og hvor også vælgernes øvrige kendskab til en spidskandidats lokale tilknytning har betydning, f.eks. i kraft af kandidatens bestridelse af andre offentlige hverv, kandidatens generelle synlighed i lokalmiljøet og under valgkampen m.v. Hertil kommer, at vælgerne i Nyborgkredsen efter det oplyste kunne se den korrekte kandidat rækkefølge på de berigtigende opslag, der var opsat i alle valglokaler og stemmerum på valgdagen fra omkring kl. 12.30. Ministeriet kan i den forbindelse konstatere, at Lasse Haugaard Pedersen har opnået en markant højere andel af de personlige stemmer i Nyborgkredsen end i de øvrige kredse i Fyns Storkreds.

Der henvises i øvrigt til ministeriets udtalelse af 11. november 2022 i anledning af valgklage fra Lasse Haugaard Pedersen, Socialdemokratiet og Venstre.

For B. Radikale Venstre skulle Jan Werner Mathiasen have stået øverst, men stod i stedet som nr. 3. Jan Werner Mathiasen fik 78 personlige stemmer i Nyborgkredsen. I hele storkredsen fik han 457 personlige stemmer. Partiet fik ingen mandater i Fyns Storkreds, og Jan Werner Mathiasen blev 5. (og sidste) stedfortræder med 78 stemmer færre end stedfortræder nr. 4.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Jan Werner Mathiasen.

For C. Det Konservative Folkeparti skulle Mai Mercado have stået øverst, men stod i stedet næstnederst. Mai Mercado fik 492 personlige stemmer i Nyborgkredsen – flest af alle partiets kandidater. I hele storkredsen fik hun 4.426 personlige stemmer – igen flest af alle partiets kandidater – og blev valgt til Folketinget på det tillægsmandat, partiet opnåede i Fyns Storkreds.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Mai Mercado.

For F. SF – Socialistisk Folkeparti skulle Karsten Hønge have stået øverst, men stod i stedet som nr. 2. Karsten Hønge fik 574 personlige stemmer i Nyborgkredsen – flest af alle partiets kandidater. I hele storkredsen fik han 5.215 personlige stemmer – igen

flest af alle partiets kandidater – og blev valgt til Folketinget på det kredsmandat, partiet opnåede i Fyns Storkreds.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Karsten Hønge.

For I. Liberal Alliance stod Katrine Daugaard øverst, som hun skulle. Det var kun de øvrige kandidater, der stod i forkert rækkefølge. Katrine Daugaard fik flest personlige stemmer af alle partiets kandidater i både opstillingskredsen og storkredsen og blev valgt til Folketinget på det kredsmandat, partiet opnåede i Fyns Storkreds.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Katrine Daugaard.

For K. KD – Kristendemokraterne skulle Michelle West have stået øverst, men stod i stedet næstnederst. Partiet opnåede ikke valg til Folketinget, og de enkelte kandidaters stemmetal er dermed uden betydning for opgørelsen af valget.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Michelle West.

For M. Moderaterne skulle Rosa Eriksen have stået øverst, men stod i stedet som nr. 2. Rosa Eriksen fik 422 personlige stemmer i Nyborgkredsen – flest af alle partiets kandidater. I hele storkredsen fik hun 4.469 personlige stemmer – igen flest af alle partiets kandidater – og blev valgt til Folketinget på det kredsmandat, partiet opnåede i Fyns Storkreds.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Rosa Eriksen.

For O. Dansk Folkeparti skulle Frank Sørensen have stået øverst, men stod i stedet næstnederst. Frank Sørensen fik 44 personlige stemmer i Nyborgkredsen. I hele storkredsen fik han 113 personlige stemmer. Partiet vandt ét mandat i Fyns Storkreds, og Frank Sørensen blev 6. (og sidste) stedfortræder med 9 stemmer færre end stedfortræder nr. 5 og 49 stemmer færre end stedfortræder nr. 4.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Frank Sørensen.

For V. Venstre, Danmarks Liberale Parti skulle Bo Sandberg have stået øverst, men stod i stedet nederst. Bo Sandberg fik 211 personlige stemmer i Nyborgkredsen. I hele storkredsen fik han 313 personlige stemmer. Partiet vandt to mandater i Fyns Storkreds, og Bo Sandberg blev 5. stedfortræder med 134 stemmer færre end stedfortræder nr. 4.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Bo Sandberg.

For Æ. Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg skulle Jens Henrik W. Thulesen Dahl have stået øverst, men stod i stedet som nr. 2. Jens Henrik W. Thulesen Dahl fik 262 personlige stemmer i Nyborgkredsen – flest af alle partiets kandidater. I hele storkredsen fik han 2.210 personlige stemmer – igen flest af alle partiets kandidater – og blev valgt til Folketinget på det kredsmandat, partiet opnåede i Fyns Storkreds.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Jens Henrik W. Thulesen Dahl.

For Å. Alternativet skulle Marianne Lassen have stået øverst, men stod i stedet næstnederst. Marianne Lassen fik 11 personlige stemmer i Nyborgkredsen. I hele storkredsen fik hun 59 personlige stemmer. Partiet fik ingen mandater i Fyns Storkreds, og Marianne Lassen blev 10. (og sidste) stedfortræder med 34 stemmer færre end stedfortræder nr. 9.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at fejlen i stemmeseddelrækkefølgen ikke har haft nævneværdig betydning for valgresultatet for Marianne Lassen.

Der henvises i øvrigt til redegørelsen for valgbøgernes bemærkninger nedenfor i afsnit 2.5 (vedrørende valgbogen for Nyborgkredsen) samt til ministeriets udtalelse af 11. november 2022 i anledning af valgklage indgivet af Lasse Haugaard Pedersen, Socialdemokratiet og Venstre.

1.4. Fejl ved distribution af stemmesedler

Københavns Kommune kontaktede på valgaftenen Indenrigs- og Boligministeriet i anledning af, at kommunen i forbindelse med stemmeoptællingen på valgstedet Nørrebrohallen, der ligger i Københavns Storkreds, 5. kreds, Nørrebro, havde konstateret, at der blandt stemmesedlerne var stemmesedler beregnet til Københavns Storkreds, 7. kreds, Brønshøj. Det er de samme partier og kandidater på de to kredsers stemmesedler, men rækkefølgen af kandidater er forskellig.

Københavns Kommune har i en udtalelse af 2. november 2022 med bilag redegjort for sagen. I bilaget har kommunen opgjort fordelingen af stemmer afgivet i 5. kreds på stemmesedler beregnet til 7. kreds. Kommunen har i udtalelsen bl.a. anført følgende:

” [...] Da det blev konstateret, kontaktede valgsekretæren Københavns Kommunes valgsekretariat. På opfordring fra valgsekretariatet foretog buddet og valgsekretæren en gennemgang af kasserne med stemmesedler modtaget fra trykkeriet. Der var modtaget 9.300 stemmesedler svarende til 31 kasser fra trykkeriet. Alle kasser var mærket med ”5. Nørrebrohallen – Nørrebrohallen”.

[...]

Valgsekretariatet traf herefter beslutning om, at optællingen skulle fortsætte, da stemmesedlerne på valgaftenen alene bliver sorteret og talt på de opstillede partier.

[...]

Valgsekretariatet kontaktede herefter Indenrigs- og Boligministeriets valgkontor og orienterede om hændelsen.

[...]

I overensstemmelse med valgsekretariatets opfattelse bekræftede ministeriets valgkontor telefonisk, at stemmerne skulle betragtes som afgivet på valgstedet 5. Nørrebrohallen i 5. opstillingskreds.

Fintællingen

Som en konsekvens af hændelsesforløbet på 5. Nørrebrohallen, 5. opstillingskreds, instruerede Valgsekretariatet samtlige ledere af holdene på fintællingen den 2. november til at kontrollere, at alle optalte stemmer er afgivet på korrekte stemmesedler for opstillingskredsen. Der er i forbindelse med fintællingen ikke konstateret yderligere stemmer afgivet på stemmesedler ikke tilhørende den korrekte opstillingskreds.

På fintællingen blev stemmematerialet fra afstemningsstedet 5. Nørrebrohallen, 5. opstillingskreds gennemgået.

Det blev konstateret, at der er afgivet stemme på 299 stemmesedler tilhørende 7. opstillingskreds, som fordeler sig på følgende måde:

- 293 gyldige stemmesedler.
- 4 blanke og 2 andre ugyldige stemmesedler, dvs. i alt 6 ugyldige stemmesedler.

[...]

Det kan supplerende oplyses, at der på valgaftenen i 5. opstillingskreds i forbindelse med den foreløbige optælling er registreret 45.334 gyldige stemmer, 534 blanke stemmer og 162 andre ugyldige stemmer, hvilket svarer til i alt 46.030 afgivne stemmer. Der blev i alt afgivet 361.960 stemmer i Københavns Kommunes 9 opstillingskredse.

Konklusion:

På baggrund af hændelsesforløbet på valgnatten og gennemgangen og kontrollen på fintællingen er det Københavns Kommunes valgsekretariats vurdering, at der er tale om en pakningsfejl fra trykkeriet.

Stemmesedler leveres i pakker á 300 stk. Alle pakker leveret til afstemningsstedet 5. Nørrebrohallen, 5. opstillingskreds var mærket med korrekt afstemningssted. Buddet på 5. Nørrebrohallen konstaterede i forbindelse med kontroloptællingen af stemmesedlerne, som foretages inden stemmesedlerne udleveres til valgbordene, at der var to kasser, hvor der kun var 299 stemmer sedler i kassen fra trykkeriet. Det formodes, at kassen med stemmesedler fra 7. opstillingskreds er én af disse to kasser.

På den baggrund konkluderer valgsekretariatet, at én af kasserne fra trykkeriet har været mærket forkert således, at kassen er mærket med stemmesedler til afstemningsstedet 5. Nørrebrohallen, 5. opstillingskreds, men har indeholdt stemmesedler til 7. opstillingskreds.

Det er Københavns Kommunes valgsekretariats vurdering, at stemmer afgivet på stemmesedler til 7. opstillingskreds, men afgivet på afstemningsstedet 5. Nørrebrohallen i 5. opstillingskreds skal indgå som stemmer, der er korrekt afgivet på afstemningsstedet og dermed indgå i valgresultatet.

Denne vurdering blev bekræftet telefonisk på valgaftenen af Indenrigs- og Boligministeriets valgkontor.

Valgsekretariatet vil på baggrund af hændelsen bede trykkeriet af stemmesedlerne om at afgive en skriftlig redegørelse for, hvordan en sådan fejl kan opstå.

Herudover vil Københavns Kommune indføre skærpede kontrol af stemmematerialet, inden det lægges ud på bordene til de tilforordnede.”

I et regneark vedlagt kommunens udtalelse har kommunen opgjort fordelingen af de 299 stemmer afgivet i 5. kreds på stemmesedler beregnet til 7. kreds samt undersøgt, i hvilket omfang kandidaternes rækkefølge ville have været en anden, hvis der var anvendt de korrekte stemmesedler i de 299 tilfælde. Kommunen har angivet fordelingen af partistemmer og personlige stemmer for alle partier og kandidater på de 293 stemmesedler, der var gyldige.

Det fremgår af kommunens oversigt, at rækkefølgen af kandidaterne er forkert for seks partier (A. Socialdemokratiet, B. Radikale Venstre, C. Det Konservative Folkeparti, O. Dansk Folkeparti, V. Venstre og Ø. Enhedslisten) samt for de to kandidater uden for partierne i storkredsen.

Det er vanskeligt at udlede noget af så sparsomt et datamateriale (299), når man skal vurdere betydningen af fejlen, herunder om det er sandsynligt, at de kandidater, der skulle have stået øverst på stemmesedlen i de 299 tilfælde, ville have fået flere personlige stemmer, hvis fejlen ikke havde været til stede.

De 299 stemmesedler skal ses i forhold til, at der i 5. kreds i alt er afgivet 46.031 stemmer (ifølge Danmarks Statistiks officielle opgørelse).

Når man sammenholder det personlige stemmetal for de kandidater, der skulle have stået øverst på stemmesedlen i 5. kreds, med de kandidater, der stod øverst i 7. kreds, ses det, at spidskandidaterne i 5. kreds for de seks partier i alle tilfælde har fået lige så mange eller flere stemmer end den kandidat, der stod øverst på de 299 fejlleverede stemmesedler. I alt blev der afgivet 70 partistemmer og 62 personlige stemmer for de nævnte seks partier, der var berørt af fejlen. Der blev ikke afgivet nogen stemmer for kandidaterne uden for partierne på de 299 stemmesedler.

Danmarks Statistik har oplyst, at for samtlige berørte partier var andelen af personlige stemmer for den kandidat, der skulle have stået øverst på stemmesedlen, på samme niveau eller højere på afstemningsstedet Nørrebrohallen end kandidaternes andel af personlige stemmer i hele opstillingskredsen.

På den baggrund er det Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse, at der ikke er grund til at tro, at fejllleveringen af de 299 stemmesedler har haft nævneværdig betydning for valgopgørelsen.

Indenrigs- og Boligministeriet har i øvrigt noteret sig, at Københavns Kommune vil indføre skærpet kontrol af stemmematerialet, inden det bliver lagt ud på valgbordene til udlevering til vælgerne.

1.5. Sammenfatning om stemmesedler

Den omtalte fejl i Nyborgkredsen, hvor næsten alle partier var berørt af fejlen i rækkefølgen af kandidaterne, må efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse betegnes som en alvorlig fejl.

Indenrigs- og Boligministeriet kan ikke udelukke, at fejlen har haft betydning for de enkelte kandidaters personlige stemmetal og som afledt virkning heraf for kandidat-udvælgelsen og stedfortræderrækkefølgen.

Som det fremgår ovenfor, er det dog Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse, at det konkrete valgresultat for så vidt angår den kandidat for Socialdemokratiet, der skulle

have stået øverst på stemmesedlen, ikke med sikkerhed kan antages være blevet påvirket af fejlen, og for så vidt angår de øvrige kandidater næppe kan antages at være påvirket. Ministeriet har også noteret sig, at Nyborg og Kerteminde Kommuner straks efter at være blevet opmærksom på fejlen fremstillede nye opslag med den korrekte rækkefølge af kandidaterne og både ved opslag og ved direkte oplysning til vælgerne gjorde vælgerne opmærksom på fejlen. Dette må antages at have begrænset konsekvensen af fejlen betydeligt.

For så vidt angår den omtalte leveringsfejl i Københavns Kommune er der efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse også tale om en alvorlig fejl, som dog ikke skyldes manglende omhyggelighed ved fremstilling af stemmesedlerne, men efter det oplyste en pakningsfejl hos trykkeriet. Fejlen omfattede kun en mindre del af stemmesedlerne.

Indenrigs- og Boligministeriet tilkendegav i forbindelse med folketingsvalget i 2015, hvor der skete mange og alvorlige fejl ved udarbejdelsen af stemmesedler, at de skete fejl ville indgå i ministeriets løbende overvejelser om en mere hensigtsmæssig vejledning af valgbestyrelserne om opsætning og fremstilling af stemmesedlerne, herunder med henblik på at sikre mere ensartede stemmesedler.

Indenrigs- og Boligministeriet oplever, at kommunerne tager positivt imod ministeriets stemmeseddelforlæg samt den øvrige konkrete vejledning og instruktion, som ministeriet har udsendt vedrørende udformning af stemmesedler. Ministeriet vil fortsat have fokus på tiltag, der kan nedbringe antallet af fejl og bidrage til mere ensartede stemmesedler.

2. Valgbøgerne

Valgbøgerne er gennemgået af Danmarks Statistik for Indenrigs- og Boligministeriet. Ved gennemgangen af valgbøgerne er der i nogle få tilfælde konstateret forskellige sammentællingsfejl m.v., der alle har kunnet berigtiges efter telefonisk henvendelse til de pågældende valgbestyrelser.

2.1. Indhold, udformning og indsendelse

Alle valgbestyrelser benytter KMD A/S' valgopgørelsessystem, hvorfra valgbestyrelsen kan udskrive sin valgbog med bilag.

Alle valgbestyrelser har således via KMD A/S' valgopgørelsessystem elektronisk overført de dele af selve valgbogen, der kan overføres elektronisk, til Danmarks Statistik, sammen med bilaget med opgørelsen pr. afstemningsområde af personlige stemmer og partistemmer. Valgbestyrelserne har endvidere indsendt en papirudgave af selve valgbogen via sikker e-post til både Indenrigs- og Boligministeriet og Danmarks Statistik. Det nævnte bilag til valgbogen er alene indsendt elektronisk.

De indsendte eksemplarer af valgbøger på papir har alle været af tilfredsstillende kvalitet bortset fra, at der for én valgbogs vedkommende er sket en forskydning af talrækkerne i forhold til de respektive kolonner, som tallene burde figurere under.

Ved kontrollen af, at indholdet af den elektroniske valgbog er identisk med indholdet af papirvalgbogen, er det i alle tilfælde konstateret, at dette var tilfældet.

Det kan endelig tilføjes, at det af valgbøgerne fremgår, at antallet af afstemningsområder/afstemningssteder siden folketingsvalget i 2019 er reduceret fra 1.384 til 1.347.

2.2. Fejl og mangler bortset fra fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved gennemgangen af valgboerne blev der i fem valgboer konstateret fejl på side 9 vedrørende ikke rettidigt modtagne brevstemmer. Tallene angivet i valgboerne så meget høje ud, og de ansvarlige valgbestyrelser meddelte efter telefonisk henvendelse, at der var tale om fejl. Der blev i alle tilfælde indsendt en ny korrekt udgave af side 9.

I fem valgboer blev der konstateret fejl i regnskabet for ugyldige stemmesedler. I alle tilfælde var feltet vedrørende ugyldighedsgrunden ”Kryds i ordene ’Uden for partierne’” udfyldt i valgbogen, hvilket ikke er en mulighed, hvis der kun er én kandidat uden for partierne. De fem valgboer er som følger: I Fyns Storkreds, 8. kreds, Faaborg, i både Faaborg, Ringe og Søllinge, blev ugyldighedsgrunden i stedet sat i feltet ”Kryds uden for partifelterne”. I Fyns Storkreds, i 2. kreds, Odense Vest, CSV-skolen, og i 3. kreds, Odense Syd, Rosengårdsskolen, blev der flyttet henholdsvis tre og fire stemmer til kandidaten uden for partierne, og i 5. kreds, Middelfart, i både Klinte og Otterup, blev der flyttet en stemme til kandidaten uden for partierne, således at kandidaten uden for partierne, Millah Kongsbach, blev tildelt ni stemmer mere. I Vestjyllands Storkreds, 3. kreds, Viborg Vest, i både Frederiks og Viborg, blev der flyttet en stemme til kandidaten uden for partierne, Karen Predbjørn Klarbæk, således at hun blev tildelt to stemmer mere.

I fire valgboer var der fejl i stemmeseddelregnskabet. Der er i alle fire tilfælde tale om en indtastningsfejl. De fire valgboer er som følger: I Sjællands Storkreds, 12. kreds, Slagelse, Vemmelev, stod antallet af udleverede stemmesedler til nul i den elektroniske valgbog. Det er ikke en fejl, der kan ses i stemmeseddelregnskabet i papirvalgbogen (s. 26), men ved rettelse i elektronisk valgbog rettes ”Antal vælgere, der ifølge valglisten havde afgivet stemme, til sammenligning...”, nederst på s. 26. Fejlen er rettet elektronisk, og der er indsendt ny s. 26. I Fyn Storkreds, 1. kreds, Odense Øst, Sct. Hans Skole, var der for få vælgere, der ifølge valglisten havde afgivet stemme, i stemmeseddelregnskabet. Fejlen er rettet elektronisk, og ny s. 26 er indsendt. I Sydjyllands Storkreds, 13. kreds, Haderslev Nord, var der fejl i indtastningen af brevstemmer nedlagt i stemmekasserne. Fejlen er rettet elektronisk, og ny s. 28 er indsendt. I Vestjyllands Storkreds, 10. kreds, Holstebro, Ulfborg, manglede indtastning af valgbestyrelsens modtagne og optalte stemmesedler. Fejlen er rettet elektronisk og ny s. 28 indsendt.

I valgbogen fra Sydjyllands Storkreds, 13. kreds, Haderslev, afstemningsområde Halk, manglede der tre personlige stemmer vedrørende Å. Alternativet. Summen af stemmer på s. 44 (stemmer i alt) mangler tre i forhold til partiets stemmer i alt på s. 26. KMD kontaktede kredsen og gjorde opmærksom på fejlen og bad kredsen om at indsende ny elektronisk valgbog samt ny papirvalgbog.

2.3. Fejl vedrørende kandidaternes stemmetal

Ved den talmæssige revision af valgbogen kan det ikke kontrolleres, hvorvidt de personlige stemmetal, der er anført for de enkelte kandidater, er korrekte, herunder at der ikke er sket ombytning af personlige stemmetal eller lignende. Som et supplement til den talmæssige revision foretager Danmarks Statistik derfor i et vist omfang en kritisk revision bestående i, at man sideløbende med den talmæssige revision gennemgår tallene for de personlige stemmer for at vurdere, om de forekommer rigtige ud fra kandidaternes placering på stemmesedlen i den pågældende opstillingskreds, kandidatens bopæl m.v. En sådan vurdering er i sagens natur af overordnet karakter og skal foretages inden for de snævre tidsrammer, der gælder for valgopgørelsen.

Siden folketingsvalget i 2001 har der ved gennemgangen af valgboerne været anvendt et analyseværktøj (stemmeandelsafvigelsesindikator), som kan afdække, om der er

variationer i personlige stemmetal, der er atypiske, og som derfor eventuelt kan være udtryk for, at der er fejl vedrørende de personlige stemmer.

Der var 29 kredse, der blev gjort opmærksomme på, at der inden for partierne var atypiske variationer i stemmetallene mellem to eller flere kandidater. Samlet omhandlede bemærkningerne 44 partier inden for de 29 kredse. Der var tre tilfælde, hvor de nærmere undersøgelser medførte, at opstillingskredsen erkendte, at der var sket ombytning af stemmetal. Det drejer sig om

- 1) Fyns Storkreds, 7. kreds, Svendborg, afstemningsstedet Oure, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for Ø. Enhedslisten, idet Victoria Velásquez havde fået en stemme, og Victoria Bøgh Salo havde fået 24 stemmer, hvilket afviger fra deres stemmetal i hele opstillingskredsen.
- 2) Syddjyllands Storkreds, 2. kreds, Aabenraa, afstemningsstedet Hovslund, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for O. Dansk Folkeparti, idet Peter Kofod havde fået nul, mens Jon Krongaard havde fået de 13 stemmer, der var givet til partiet i Hovslund, hvilket afviger fra deres stemmetal i hele opstillingskredsen.
- 3) Østjyllands Storkreds, 11. kreds, Hedensted, afstemningsstedet As, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for Æ. Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg, idet Hans Kristian Skibby havde fået nul stemmer i dette område, mens Erik Poulsen havde fået 14 stemmer, hvilket afviger fra deres stemmetal i hele opstillingskredsen.

Dertil var der et tilfælde, hvor kredsen indsendte rettelse af stemmetal i forbindelse med ombytning af stemmetal for to kandidater efter Danmarks Statistiks godkendelse af valgbogen:

- 4) Vestjyllands Storkreds, 10. kreds, Holstebro, afstemningsstedet Vinderup, hvor der var anledning til at undersøge stemmetal for kandidater for I. Liberal Alliance, idet Thorbjørn Jacobsen havde fået nul stemmer i dette område, mens Mikkel Rentzø havde fået 16 stemmer, hvilket afviger fra deres stemmetal i hele opstillingskredsen.

I alle fire tilfælde, hvor der blev konstateret fejl, er de personlige stemmetal blevet rettet, således at de korrekte tal indgår i valgopgørelsen. Der er indsendt relevante rettelsesblade til valgbøgerne, og rettelserne er også blevet gennemført i de elektroniske valgbøger.

I alt har otte kandidater fået korrigeret deres stemmetal som følge af ombytninger af stemmetal, som blev opdaget i forbindelse med Danmarks Statistiks revision og indberetning af rettelse fra Vestjyllands Storkreds, 10. kreds, Holstebro.

For I. Liberal Alliance fik Thorbjørn Jacobsen opjusteret sit stemmetal med 16 stemmer, mens Mikkel Rentzø fik nedjusteret sit stemmetal med 16 stemmer.

For O. Dansk Folkeparti fik Peter Kofod opjusteret sit stemmetal med 13 stemmer, mens Jon Krongaard fik nedjusteret sit stemmetal med 13 stemmer.

For Æ. Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg, fik Hans Kristian Skibby opjusteret sit stemmetal med 14 stemmer, mens Erik Poulsen fik nedjusteret sit stemmetal med 14 stemmer.

For Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne fik Victoria Velásquez opjusteret sit stemmetal med 23 stemmer, mens Victoria Bøgh Salo fik nedjusteret sit stemmetal med 23 stemmer.

De fundne fejl har i intet tilfælde haft betydning for kandidatudvælgelsen eller stedfortræderrækkefølgen.

2.4. Lodtrækninger

I folketingsvalglovens § 73, stk. 5, 3. pkt., er det fastsat, at indenrigs- og boligministeren foretager lodtrækning i de tilfælde, hvor to eller flere kandidater er lige berettiget til en partistemme.

Der var i alt to lodtrækningstilfælde af den type fordelt på to valgbøger. De pågældende valgbøger er af Danmarks Statistik berigtiget med lodtrækningens resultat. I intet tilfælde har lodtrækningens resultat haft betydning for kandidatudvælgelsen eller stedfortræderrækkefølgen.

Alle valgbøger indeholdt den foreskrevne markering af, at der forelå en lodtræknings-situation.

2.5. Bemærkninger i valgbøgerne

2.5.1. *Indledning*

I 76 valgbøger er der gjort bemærkninger om valgets forberedelse, afstemningens gennemførelse på valgdagen, om mere væsentlige stemmeforskydninger ved fintællingen i forhold til optællingen på valgaftenen, om mulige forklaringer på uoverensstemmelser i stemmeseddelregnskabet m.v. 16 valgbøger har ikke bemærkninger.

Blandt de tilførte bemærkninger til valgbøgerne skal Indenrigs- og Boligministeriet særligt bemærke følgende:

2.5.2. *Oplysning om fødselsdato*

I en række kredse, der fremgår nedenfor (Lolland, Ringsted, Assens, Sønderborg og Favrskov), har vælgere kommenteret eller protesteret over at skulle oplyse deres fødselsdato til valglisteføreren. To steder har vælgere af denne grund forladt afstemningsstedet uden at stemme.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den forbindelse oplyse, at det siden 2013 ved lov nr. 1252 af 18. december 2012 har været et krav, at vælgeren skal oplyse sin fødselsdato. Kravet indførtes for at højne sikkerheden af identifikationen af vælgeren. Efter folketingsvalglovens § 47, 4. pkt., skal valglisteføreren således forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato.

Det bemærkes desuden, at antallet af kredse, hvor disse episoder har fundet sted (5), baseret på oplysningerne i valgbøgerne er lidt lavere end niveauet ved Europa-Parlamentsvalget i 2014 (10), folketingsvalget i 2015 (9), Europa-Parlamentsvalget i 2019 (6) og folketingsvalget i 2019 (9).

Ved dette valg havde KMD, der trykker valgkortene for kommunerne, på Indenrigs- og Boligministeriets foranledning påtrykt information om, at vælgeren skal oplyse sin fødselsdato i forbindelse med afleveringen af valgkortet for at få udleveret en stemmeseddel. Hensigten hermed var at sikre, at vælgerne på forhånd var informeret om dette krav, således at der ville opstå færre episoder herom på valgstederne. Baseret på oven-

stående tal er det for usikkert at konkludere, om det virkede efter hensigten, men ministeriet bemærker, at antallet af episoder er faldet.

2.5.3. *Øvrige væsentlige bemærkninger*

Valgbøgerne for Københavns Storkreds, 1.-9. kreds, indeholder alle på side 4 en bemærkning om, at der var flere tilfælde af valgagitation med maling/kridt ved indgange til afstemningssteder. Dette omfattede i alt 26 steder i de 9 opstillingskredse. Graffiti-afrensning blev iværksat straks. På valgdagen kl. 10 modtog man på rådhuset 45 brevstemmer og kl. 13 202 brevstemmer. Disse for sent indkomne brevstemmer var alle fra udlandet. Herudover var der yderligere 3 for sent indkomne brevstemmer. De for sent indkomne brevstemmer fordelte sig mellem alle 9 opstillingskredse i Københavns Kommune.

Det bemærkes herved, at ministeriet forud for hvert folketingsvalg instruerer de udenlandske stemmemodtagere, herunder landets ambassader og konsulater, i vigtigheden af så hurtigt som muligt at fremsende brevstemmerne, så de kan være fremme senest kl. 8 på afstemningsdagen.

Valgbøgerne for Københavns Storkreds, 1.-3. kreds, indeholder på side 4 en bemærkning om, at der var flere tilfælde af vælgere, der mødte op på afstemningsstedet med valgkort til folkeafstemningen 2022.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 1. kreds, Østerbro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger forlod valgstedet med en stemmeseddel og senere kom tilbage. Politiet tilkaldtes, og borgeren blev tilbageholdt. På et valgsted blev to vælgere tilføjet valglisten efter aftale med folkeregisteret. Begge var tilflyttet kommunen inden for tidsfristen. En vælger efterlod udfyldt en stemmeseddel i en stemmeboks. Vejledninger i stemmebokse blev udskiftet, da de var påført politiske budskaber. En politiker ønskede at stemme uden at trække forhænget til stemmeboksen for. Vedkommende blev bedt om at trække forhænget for. Vælgere heppede under en politikers stemmeafgivning og blev bedt om at stoppe.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 2. kreds, Sundbyvester, indeholder på side 5 bemærkninger om, at et søskendepar havde forbyttet valgkort. Det blev opdaget ved scanning, og begge fik mulighed for at stemme. Det samme gjaldt et ægtepar. En borger bosiddende i Malmø og en ikke-dansk statsborger ønskede at stemme. Dette blev afvist, da de to personer ikke var optaget på valglisten (ikke havde valgret).

Valgbogen for Københavns Storkreds, 3. kreds, Indre by, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der netop var tilflyttet fra en anden kommune, ønskede at stemme. Vedkommende blev afvist og vejledt om klagemulighed. En borger med adresse i udlandet blev afvist, da vedkommende ikke var optaget på valglisten. En vælger, der havde brevstemt, ville stemme igen. Dette blev afvist efter forevisning af brevstemmen. En lup blev stjålet fra en handicapstemmeboks på et valgsted omkring kl. 17 og blev ikke erstattet. En vælger efterspurgte efterfølgende brug af lup. En vælger havde medbragt ægtefællens valgkort. Fejlen blev opdaget ved identifikationsspørgsmål. Vælgeren fik udskrevet erstatningsvalgkort og fik lov til at stemme. Lokaludvalget uddelte materiale ved udgang fra valgsted. De fik anvist et nyt sted længere væk fra valgstedet.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 4. kreds, Sundbyøster, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger med funktionsnedsættelse ønskede at afgive stemme i telt ved afstemningssted. Vælgeren afleverede sundhedskort til den tilfornordnede mhp.

afhentning af stemmeseddel. Det blev indskærpet over for den tilforordnede, at fødselsdato i stedet skulle nedskrives. På et valgsted var der klistret en anmodning om hjælp og kontakt til politi på en stemmeseddel. Politiet blev kontaktet.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 5. kreds, Nørrebro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at der var tabt/kastet maling foran et afstemningssted. Det blev afrenset hurtigt herefter. En vælger, der ønskede at stemme på valgdagen, havde brevstemt, og brevstemmen blev forevist. Vælgeren fik herefter ikke lov til at stemme. En anden vælger blev spurgt om køn i forbindelse med identifikation, hvilket vælgeren var utilfreds med. Ministeriet lægger til grund, at spørgsmålet blev stillet i forbindelse med den identifikation af vælgeren, som valglisteføreren skal foretage, jf. folketingsvalglovens § 47. Et ønske om at opsætte et oplysningsskilt med vaccineinformation foran et valgsted blev afvist. Stemmesedler fra anden opstillingskreds var fejllleveret til afstemningsstedet og blev udleveret til vælgere. Det blev opdaget i forbindelse med optælling efter kl. 20. Det skyldtes pakningsfejl fra trykkeriet.

Københavns Kommune har i en særskilt udtalelse af 2. november 2022 redegjort for forløbet vedrørende fejll levering af stemmesedler. Der henvises til omtalen af sagen og kommunens udtalelse i afsnit 1.4.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 6. kreds, Bispebjerg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger ønskede at afgive stemme, efter at valget var afsluttet og ”ringet af”. Dette var ikke muligt. En vælger med funktionsnedsættelse klagede over, at tilforordnede foran ind- og udgang til afstemningssted besværliggjorde det at køre ned ad rampe.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 7. kreds, Brønshøj, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger ønskede at afgive stemme, men ikke var optaget på valglisten. Vælgeren blev henvist til optagelse på valglisten på Københavns Rådhus. Et ægtepar ønskede at være i stemmeboksen samtidig, da den ene skulle afgive stemme. Valgstyrerne vurderede i den forbindelse, at betingelserne for udpegning af en personlig hjælper ikke var opfyldt. En ikke-dansk statsborger blev afvist fra at stemme. En tilforordnet vælger gav interview foran valgsted om partipolitik. En vælger var utilfreds med røde kuglepenne og blev vejledt om at bruge andet skriveredskab. Vælgeren afgav herefter stemme.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 8. kreds, Valby, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger var utilfreds med røde kuglepenne. Vælgeren stemte med en filtpen fra handicapstemmeboksen. To vælgere ønskede at stemme, men havde afgivet brevstemme. Brevstemmerne blev fundet frem, og vælgere afgav ikke stemme. En vælger ønskede at stemme, men havde brevstemt. Der viste sig at være tale om en fejlregistrering. Brevstemmen blev fjernet efter aftale med folkeregisteret, og vælgeren afgav stemme. En vælger ønskede at afgive stemme, men skulle stemme på rådhuset. Vælgeren blev henvist til det rigtige valgsted.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 9. kreds, Vesterbro, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger ønskede at stemme, men havde afgivet brevstemme. Brevstemmen blev forevist, og vælgeren afgav ikke stemme. En vælger oplyste fødselsdato, som ikke svarede til valgkortet. Vælgeren blev bedt om at forevise legitimation, hvilket vælgeren ikke gjorde og forlod valgstedet. En stemmeseddel blev beskadiget ved optællingen. Den indgik som en gyldig stemme. Der var påtegninger i flere stemmebokse, som blev fjernet. En borger med politisk budskab på tøj stod foran valgsted og viste vej. Borgeren blev bedt om at forlade matriklen. Et kærestepar havde

forbyttet valgkort. Det blev opdaget i forbindelse med indscanning, og begge afgav deres stemme.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 10. kreds, Falkoner, indeholder på side 5 bemærkninger om, at det på to afstemningssteder blev konstateret, at der var sket en optællingsfejl i de leverede stemmesedler fra bogtrykkeren, således at der fx var 49 stemmesedler og ikke 50 stemmesedler i hvert bundt som angivet. Forvaltningen vil tage kontakt til bogtrykkeren herom. På et afstemningssted henvendte en vælger sig kl. ca. 15 og bad om at stemme, men havde ikke valgkortet med. Af systemet fremgik det, at han tidligere havde stemt. Vælgeren forklarede, at hans hustru ved en fejl havde søgt at anvende hans valgkort, da hustruen henvendte sig for at stemme omkring kl. 8. I stedet for at annullere indskanningen af valgkortet blev der ved en administrativ fejl trykket "ok" i systemet, men der blev ikke udleveret stemmeseddel til hustruen, og hun fik ægtefællens valgkort retur. Vælgeren (ægtefællen) fik derfor udskrevet nyt valgkort og afgav sin stemme. Hustruen kom senere til valgstedet med eget valgkort og stemte.

Valgbogen for Københavns Storkreds, 12. kreds, Tårnby, indeholder på side 4 bemærkninger om, at Indenrigs- og Boligministeriet den 26. oktober 2022 blev orienteret om anvendelse af en fejlagtig fortegnelse over opstillede kandidater ved brevstemmeafgivelse.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at Dragør Kommune den 26. oktober 2022 telefonisk og skriftligt orienterede Indenrigs- og Boligministeriet om, at der i forbindelse med brevstemmeafgivningen var blevet lagt en fortegnelse over kandidater i Københavns Storkreds i afstemningsrummet på borgerservice på rådhuset i Dragør Kommune, hvor de kandidater, der ikke var opstillet i Tårnbykredsen, var blevet overstreget i den tro, at man ikke kunne stemme på dem. Det drejede sig om følgende kandidater:

For Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti: Sikandar Siddique, Elise Bjerkrheim, Rajesh Holmen, Sazan Garmiyani, Daniel Tomicic, Elena Bjerregaard Ryan og Iben Kirstine Parmann.

For Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønne: Pelle Dragsted, Rosa Lund, Jette Gottlieb, Leila Stockmarr, Ibrahim Benli, Louis Jacobsen, Anna Berg, Clara Turms, Emil Samaras, Mette Bloch Hansen og David Rønne.

Uden for partierne: Flemming Blicher og Tom Gillesberg.

Dragør Kommune har oplyst, at fortegnelsen lå fremme i ca. 45 minutter om formiddagen den 24. oktober 2022, hvorefter den blev erstattet af en korrekt fortegnelse over samtlige kandidater. Dragør Kommune har anvendt en tilsvarende fortegnelse, hvor ovenstående kandidater var overstreget, i forbindelse med brevstemmeafgivning i vælgernes hjem. Ingen vælgere, der brevstemte i eget hjem, ønskede dog at se fortegnelsen.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at man kan stemme på alle kandidater i hele storkredsen, uanset om kandidat kun stiller op i én eller ikke alle opstillingskredse i storkredsen.

Dragør Kommune har oplyst, at 23 vælgere brevstemte på borgerservice på rådhuset i det tidsrum, hvor den fejlbehæftede fortegnelse over kandidater lå fremme. Kommunen kontaktede 17 af de 23 vælgere telefonisk og oplyste om fejlen og om, at vælgerne kunne møde op på rådhuset for at brevstemme på ny, hvis de ønskede at ændre deres

brevstemme. Kommunen har oplyst, at ingen af de kontaktede vælgere umiddelbart ønskede at ændre den afgivne brevstemme.

Dragør Kommune har desuden oplyst, at de øvrige seks vælgere modtog et brev i e-Boks med oplysning om den skete fejl og muligheden for at brevstemme igen.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse, at Dragør Kommune ud fra den beskrevne fremgangsmåde i den konkrete situation har håndteret hændelsen på en for-svarlig måde, hvilket ministeriet har meddelt kommunen den 1. november 2022.

Der henvises i øvrigt til afsnit 7 om to andre tilfælde af anvendelse af fejlbehæftede opslag over kandidater ved brevstemmeafgivningen.

Valgbogen for Dragørkredsen indeholder på side 4 desuden en bemærkning om, at der på Dragørs to valgsteder blev optaget to vælgere manuelt på valglisten, da Dragør Kommune havde grundlovsceremoni den 31. oktober 2022, hvor kommunen bød fire statsborgere velkommen. Der blev oprettet manuelle valgkort til de fire borgere. Antallet af vælgere blev rettet i valgbogen.

Valgbogen indeholder endvidere på side 27 en bemærkning om, at der på tre valgsteder ved en fejl er udleveret to stemmesedler til en vælger. Man formoder, at vælgeren har taget den ene stemmeseddel med hjem. Derved mangler der nogle stemmesedler i regnskabet.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 2. kreds, Lyngby, indeholder på side 4 en bemærkning om, at differencen på et afstemningssted formodes at skyldes, at vælgeren har taget stemmesedlen med ud af valglokalet.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 3. kreds, Gladsaxe, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger stemte med sin kone som personlig hjælper efter dialog med valgstyrrer om hjælp til afstemning. På et valgsted havde en vælger stemt med ægtefællens valgkort.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 4. kreds, Rødovre, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger var registreret som havende stemt, men påstod ikke at have stemt. Samtlige valgkort blev gennemgået, men fejlen kunne ikke findes. Vælger fik ikke lov at stemme. Hun udtrykte bekymring over situationen og ønskede en efterfølgende forklaring, hvilket det ikke kunne garanteres, at hun fik. Kommunen har supplerende oplyst, at hændelsen efter aftale med vælgeren blev meldt til ministeriet. Ministeriet kan oplyse, at ministeriet ikke har modtaget nogen valgklage fra vælgeren. En vælger klager over, at hans blyantkryds kunne viskes ud og sættes et andet sted. En søn, der skulle hjælpe sin mor med stemmeafgivning, blev vred, da valgsekretæren gik med ind i stemmeboksen. Han blev bedt om at tale pænt. Han oplyste, at moderen er dement, og at det var derfor, han var med i stemmeboksen. På et valgsted blev vælgerne registreret manuelt fra valgstedets åbning kl. 8 indtil kl. 8.11. Herefter virkede den digitale valgliste, og de manuelt registrerede valgkort blev indscannet. Der blev under fintællingen fundet 180 usorterede stemmesedler, der under grovtællingen var talt som stemmer for Socialdemokratiet. De blev fordelt til de korrekte partier.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 5. kreds, Hvidovre, indeholder på side 4 en bemærkning om, at der på alle valgsteder var stemmesedler, hvor der ikke var trykt kandidater på. Stemmesedlerne er talt med i stemmeseddelregnskabet som almindelige stemmesedler, da de indgik i det samlede antal leverede stemmesedler.

Derudover var få stemmesedler trykt skævt, og et enkelt valgsted havde 98 stemmesedler, hvor der skulle være 100 i et bundt.

Indenrigs- og Boligministeriet har forstået valgbestyrelsens bemærkning sådan, at stemmesedlerne uden kandidater ikke blev anvendt ved valget.

Valgbogen indeholder desuden i et antal bilag til side 5 bemærkninger om, at Hvidovre Nærradio blev mindet om, at de skulle stå uden for matriklen, og at de kun måtte tale med vælgere, der var på vej ud, efter de havde stemt. En vælger ville gerne stemme i forbindelse med, at hun hentede sit barn på skolen, men vælgeren hørte til et andet valgsted. En ung mand spurgte ind til brugen af røde blyanter i stemmeboksen. På hans spørgsmål svarede, at stemmen ikke blev ugyldig, hvis han benyttede en anden farve skriveredskab. En kandidat mødte op og opholdt sig i valglokalet i ca. 5 min. uden noget ærinde. En vælger ønskede at lave sin brevstemme om og stemme igen. Hun fik at vide, at hun kunne have brevstemt igen, men ikke på selve valgdagen. En vælger fik at vide, at han havde brevstemt, men det havde han ikke. Man fandt fejlen og rettede den. En vælger ønskede at ombytte stemmesedlen ved valgbordet, men blev afvist, da bordet vidste, at stemmesedlen ville blive godkendt. Bordet fik efterfølgende at vide, at hvis vælgeren ønsker at ombytte stemmesedlen, skal de gøre det. En indsamling forestået af Dansk Folkehjælp fik præcisering af, hvor indsamleren måtte stå. En vælger kom og afleverede sit valgkort, men var registreret som havende brevstemt. Valgsekretæren fandt brevstemmen frem og konstaterede, at der stod ukorrekt navn på følgebrevet. Vælgeren fik derfor udleveret en stemmeseddel. Brevstemmen noteredes som ikke taget i betragtning. En vælger forlod et valgsted med stemmesedlen i hånden, da han ikke ville skrive med rød blyant. De tilforordnede vælgere fik ikke stoppet ham. Vælgeren kom senere på dagen retur med stemmesedlen og lagde den i stemmekassen. En hylde i et af stemmerummene faldt ned, men ingen kom til skade. En mand kom til valgbordet og afleverede sit valgkort, men ville ikke stemme.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 6. kreds, Brøndby, indeholder på side 5 og i et bilag til side 5 bemærkninger om, at der på et valgsted hang skilte med vejledning om stemmeafgivelsen fra folkeafstemning. Skiltene blev udskiftet kl. 8.45. To skoleelever, der solgte "Lillebrorlodder" ved indgangen til et valgsted, blev henvist til at stå uden for matriklen. Fire vælgere afgav vognstemme i en taxa. En hjemløs vælger, som var registreret i Københavns Kommune, var utilfreds med ikke at kunne stemme i Brøndby. Et ægtepar havde medbragt valgkort fra folkeafstemningen. Der blev udskrevet nye valgkort til dem. En vælger havde formodentlig taget sit valgkort med sig, idet det manglede i valgkortkassen, men vælgeren var korrekt registreret i valglisten og havde fået udleveret stemmeseddel og stemt. En vælger afleverede valgkort, og da valgbordet bad om hans fødselsdag, var det ikke hans. Vælger fik i første omgang ikke udleveret en stemmeseddel. Efter at have legitimeret sig fik han udskrevet nyt valgkort, hvorefter han blev registreret og fik en stemmeseddel. En vælger kom med valgkort, og valgbordet spurgte om hans fødselsdag, men inden valgbordet fik svar, var vælgeren gået videre. Det lykkedes ikke at kalde vælgeren tilbage, og scanning af valgkortet blev annulleret. På et valgsted blev der nedtaget seks valgplakater, da de vurderedes at hænge for tæt på indgangen. En brevstemme (følgebrevet) var kun underskrevet med nr. på ansat. Den blev godkendt, da det var en fængselsansat. En synligt handicappet ung kvinde havde først fået besked om, at hun ikke kunne stemme med en anden person i stemmeboksen. Valgstyrerformand fik talt med dem om, at det var i orden. En ældre dame kom for at stemme to gange og blev afvist anden gang. En vælger ville stemme, men var registreret som havende brevstemt. Brevstemmen var afgit-

vet i Frederikshavn med en anden underskrift på følgebrevet end vælgerens. Brevstemmen blev ikke taget i betragtning og blev slettet i valglisten, så vælgeren kunne stemme.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 7. kreds, Taastrup, indeholder på side 4 bemærkninger om, at der på et valgsted var strømnedbrud ca. kl. 10:50-12:00. Der blev hurtigt sat nødbelysning op, og strømafbrydelsen havde ikke indvirkning på valgafviklingen. På et valgsted startede man valgbehandlingen med manuel valgliste pga. opstartsvanskeligheder med den digitale valgliste.

I valgbogen er der på side 5 bemærkninger om, at en borger fra et plejecenter ikke kunne stemme, da han som følge af økonomisk værgemål ikke var optaget på valglisten. Ministeriet lægger til grund, at vedkommende ikke var optaget på valglisten som følge af en fuldstændig fratagelse af vedkommendes retlige handleevne. En vælger havde brevstemt inden valgdagen. Vælgeren kom for at stemme på valgdagen, og ved en fejl blev en stemmeseddel udleveret. Fejlen blev opdaget og håndteret ved, at brevstemmen ikke blev taget i betragtning. En vælger forlod stemmestedet med stemmesedlen og havde lagt en hjemmelavet stemmeseddel i urnen.

Valgbogen for Københavns Omegns Storkreds, 8. kreds, Ballerup, indeholder på side 5 bemærkninger om, at et valgbord i to tilfælde formentlig er kommet til at give valgkortet tilbage til vælgeren. En vælger var registreret i den elektroniske valgliste som havende stemt 17 min. tidligere. Valgkortet lå [ikke; tilføjet af Indenrigs- og Boligministeriet efter aftale med kredsen] i kassen, og han havde ikke fået udskrevet et erstatningsvalgkort. Efter aftale med Valgsekretariatet, der havde undersøgt mulige årsager med KMD, blev hans stemmeafgivning slettet, og hans valgkort scannet, så han kunne stemme. På et valgsted råbte en borger i valglokalet ”Stem rød blok ind”. En vælger med fuldmagt fra sin ægtefælle blev afvist fra at stemme. En vælger havde medbragt forkert valgkort, der blev scannet og annulleret igen. En vælger havde valgsted i Næstved og blev afvist.

Valgbogen indeholder på side 27 bemærkninger om, at der i en stemmekasse blev fundet papir med beskeden ”Ud med Hella Tidemann & ind med en Ko den er lige så Go”. På et valgsted var der en vietnameser med dansk pas, der ikke kunne få lov at stemme.

Ballerup Kommune har efterfølgende oplyst til Indenrigs- og Boligministeriet, at borgeren i CPR var registreret som vietnamesisk statsborger, og at hans danske statsborgerskab i CPR var fortrudt af Fredensborg Kommune.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 1. kreds, Helsingør, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en tilforordnet vælger udtalte, at valget blot handlede om at stemme rødt eller blåt. En vælger klagede over denne udtalelse.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 2. kreds, Fredensborg, indeholder i et bilag til side 5 bemærkninger om, at en fremmødt vælger var registreret som havende brevstemt, hvilket han ikke havde. Brevstemmen blev fundet frem, og det var ikke vælgerens navn. Fejlen blev opklaret, og vælgeren stemte. Den forkert registrerede brevstemme kunne ikke tages i betragtning, da den var afgivet af en person, der var udrejst og ikke optaget på valglisten i kommunen. På et valgsted blev der fjernet en valgplakat fra Venstre, der hang for tæt på valgstedet. Det blev konstateret, at der var udleveret en stemmeseddel for meget i forhold til antal fremmødte vælgere. Et ægtepar insisterede på at gå ind i stemmeboksen sammen og fulgte ikke anvisningen. Man forhindre-

de ikke vælgeren i at stemme. På et valgsted blev det opdaget, at der var sat krydser på alle opslagene i stemmeboksene. Opslagene blev derfor skiftet.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 3. kreds, Hillerød, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en politiker mødte op i partijakke. På anmodning tog han jakken af. En vælger, der havde stemt med erstatningsvalgkort, mødte op igen med valgkort og ønskede at stemme igen, hvilket blev afvist. En vælger, der var flyttet efter fristen, ønskede at afgive stemme på sit nye valgsted. Dette blev afvist.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 4. kreds, Frederikssund, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en borger mødte frem og ønskede at stemme. Ved opkald til folkeregisteret blev det opklaret, at borgeren var umyndiggjort og derfor ikke kunne stemme. En vælger var ikke registreret på valglisten. Der er meldt flytning den 17. oktober 2022. Efter aftale med folkeregisteret tilføjes vælgeren til valglisten og slettes fra valglisten på Frederiksberg. En vælger mødte op og ønskede at annullere sin brevstemme og stemme om. Vælgeren blev vejledt om, at dette ikke var muligt. På et valgsted var der problemer med netværk og scanner kl. 9. Valgkort og stemmesedler blev eftertalt ad flere omgange. Valgstedet kontaktede en vælger og fik bekræftet, at hun som antaget havde stemt. En vælger mødte op med mands valgkort, der ved en fejl blev godkendt. Det er forsøgt rettet op i systemet, men det er usikkert, om det lykkedes. Mellem kl. 18 og 19 er der udleveret i alt 900 ekstra stemmesedler til tre valgsteder i Frederikssund. Stemmesedlerne er hentet i Halsnæs.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 5. kreds, Egedal, indeholder på side 4 bemærkninger om, at en vælger har klaget til Indenrigs- og Boligministeriet over et forløb på afstemningsstedet i Stenløsehallen. Da vælgeren mødte op for at afgive sin stemme, blev vedkommende afvist, da den elektroniske valgliste viste, at vælgeren havde stemt. Efterfølgende kunne valgstedet konstatere, at der var udstedt et erstatningsvalgkort med klagerens persondata. Valgstyrerformanden gennemgik proceduren for udstedelse af erstatningsvalgkort og fandt denne overholdt. Med hjemmel i valgloven afviste afstemningsstedet at udlevere en stemmeseddel til vælgeren. Forløbet er efterfølgende blevet politianmeldt, og de involverede har afgivet forklaring.

Indenrigs- og Boligministeriet bemærker, at ministeriet ikke ses at have modtaget en klage fra den omhandlede vælger.

Valgbogen for Nordsjællands Storkreds, 6. kreds, Rudersdal, indeholder på side 5 bemærkninger om, at man på et valgsted startede med manuel valgliste indtil kl. 8.20, hvorefter man overgik til digital valgliste. Ingen vælgere blev afvist af denne grund. På et andet valgsted brød den digitale valgliste ned to gange. Første gang kortvarigt, hvor fire vælgere forlod valgstedet. Anden gang i 20 minutter, hvor ingen forlod valgstedet, idet den manuelle valgliste blev taget i brug.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 1. kreds, Lolland, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der havde brevstemt, fik udleveret en stemmeseddel og udfyldte den i stemmeboksen. Fejlen blev opdaget, inden stemmesedlen blev lagt i stemmeurnen, og stemmen blev ikke medtaget i optællingen. En vælger ønskede hverken at oplyse fødselsdag eller fremvise id og fik derfor ikke mulighed for at stemme.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 2. kreds, Guldborgsund, indeholder på side 4 en bemærkning om, at folkeregistret fejlagtigt ikke havde kørt "dødeliste" fra den 17.-24. oktober. 29 døde vælgere var derfor ikke fjernet fra valglisten. De blev fjernet fra valglisten på de berørte valgsteder. Ingen af vælgerne havde brevstemt.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 3. kreds, Vordingborg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en brevstemme, der ikke kunne tages i betragtning, ved en fejl blev taget op af yderkuverten og regnet med i brevstemmerne. En vælger havde medbragt valgkortet fra folkeafstemningen i juni. En anden vælger kom med ægtefællens valgkort og ville stemme. Det afvist. Der blev udfærdiget et erstatningsvalgkort ud fra legitimation, og det blev opdaget, at vedkommendes valgkort havde været brugt tidligere på dagen. Vælgeren oplyste, at ægtefællen var kommet til at bruge vælgerens valgkort, og vælgeren ville gerne stemme. Efter aftale med Valgsekretariatet afvist dette. Vælgerens originale valgkort er fundet. Om ægtefællen har oplyst vælgerens fødselsdato, eller om vælgeren har prøvet at stemme to gange, vides ikke. En tredje vælger blev afvist grundet tidligere brevstemme.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 4. kreds, Næstved, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger blev oplyst om, at han var under værgemål og ikke kunne stemme. To vælgere blev henvist til andet afstemningssted pga. flytning. En vælger havde to valgkort med sit navn på, men hvor vælgernummeret på det ene tilhørte en anden vælger (et forkert valg). En vælger mødte på valgsted og blev henvist til korrekt valgsted. To brevstemmer blev fejlagtigt taget i betragtning. To vælgere iført partitøj for Det Konservative Folkeparti kom på valgsted. De stod ved opslag med kandidater og talte med en anden vælger. Det var usikkert, om de havde forsøgt at påvirke vælgeren (valgagitation). En vælger, der medbragte sin kærestes valgkort, fik udstedt et erstatningsvalgkort. Kæresten havde tidligere på dagen stemt og der fået udstedt erstatningsvalgkort. Ca. 30 min. efter konstateres det, at valgkortet ved fejl er udleveret til vælgeren sammen med stemmeseddel. To ægtefæller stemmer med hinandens valgkort. Efter kontrolopkald til hustruen får manden lov til at stemme. Flere vælgere blev vildledt af sms med fejloplysning af valgsted.

Indenrigs- og Boligministeriet har efterfølgende fået oplyst fra Næstved Kommune, at den sidstnævnte bemærkning om sms'er refererede til, at Næstved Kommune havde udsendt sms'er med ruteangivelse til vælgerne på et bestemt valgsted. Nogle få af disse sms'er var modtaget af vælgere, der hørte til et andet valgsted.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 5. kreds, Faxe, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der blev afvist på afstemningsstedet, fordi vælgeren havde brevstemt, efterfølgende anmeldte sagen til politiet. Politiet mødte op på afstemningsstedet ca. kl. 17.30 og beslaglagde følgebrevet fra vælgerens brevstemme som bevismateriale. Der var en klage over indhentelse af brevstemmer på ældrecenter hos demente. Der blev modtaget en klage over en kaffevogn opstillet ved valgsted. I to tilfælde blev en brevstemme annulleret, fordi det ikke var den vælger, der stod på følgebrevet og var afkrydset i valglisten, som havde underskrevet. En vælger var utilfreds med, at der ikke stod tilforordnede vælgere klar til at modtage bilstemmer. Vælgerne havde indtryk af, at flere vælgere så ikke fik stemt.

Stevns Kommune, som indgår i Faxekredsen, har efterfølgende over for Indenrigs- og Boligministeriet om episoden med politiet oplyst, at en vælger, der mødte op på valg dagen sammen med en pårørende og gerne ville stemme, blev afvist, da hun havde brevstemt. Vælgeren fik forevist følgebrevet med underskriften til brevstemmen og genkendte sin underskrift. Efterfølgende anmeldte vælgeren til politiet, at der var forsvundet en stemmeseddel fra Sydstevnshallen. Midt- og Vestsjællands Politi mødte op på afstemningsstedet og tog følgebrevet med som bevismateriale. Kommunen har efterfølgende undersøgt sagen, og det viste sig, at vælgeren via hjemmeplejen havde

ansøgt om at brevstemme i eget hjem, og hun havde haft besøg af stemmemodtagere og afgivet sin stemme i hjemmet som ønsket.

Om politiets beslaglæggelse af brevstemmemateriale henvises til afsnit 8.

Der henvises til Indenrigs- og Boligministeriets udtalelse af 8. november 2022 vedrørende valgklage indgivet af Karin Møgelbjerg Guldhammer om opstilling af kaffevogn.

Der henvises endvidere til Indenrigs- og Boligministeriets udtalelse af 9. november 2022 vedrørende valgklage fra Lone Buk Jørgensen om brevstemmeafgivning på plejehjem.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 6. kreds, Køge, indeholder i et bilag til side 5 bemærkninger om, at flere af valgstederne oplevede, at uret på computerne gik forkert fra morgenstunden. To valgsteder åbnede først kl. 8.04 / 8.05 pga. IT-problemer, og et sted mistede netværket forbindelsen i 10 minutter, og man overgik til manuel valgliste i det tidsrum. På et valgsted mødte en vælger, der havde brevstemt, op. Vælgeren blev afvist og udvandrede i protest. En politiker henvendte sig på et valgsted, fordi der var fjernet valgplakater. Valgplakaterne kunne ses fra afstemningslokalet og hang på skolens matrikel. En vælger, der havde brevstemt i eget hjem på et plejecenter, ønskede at stemme på valgdagen. Hun kunne ikke huske, at hun havde stemt allerede, men accepterede forklaringen. En borger uden dansk statsborgerskab blev afvist. En vælger, der havde brevstemt, havde fortrudt og ville gerne afgive en ny stemme. Valgsekretæren udleverede en stemmeseddel til vælgeren. Da vælgeren havde lagt sin stemmeseddel i stemmeurnen, fandt valgsekretæren yderkuverten og brevstemmen frem. Denne kan ikke annulleres. Det betyder, at vælgeren har stemt to gange.

I relation til den sidstnævnte episode bemærker Indenrigs- og Boligministeriet, at hvis en vælger, der har brevstemt, ved en fejl – eller fordi der er tvivl om brevstemmen – får lov at stemme på valgdagen, skal vælgerens brevstemme tages fra, således at vælgeren ikke stemmer to gange. Af den årsag skal brevstemmen opbevares i yderkuverten sammen med følgebrevet, indtil afstemningen er afsluttet, således at det kan identificeres, hvilken (forseglet) brevstemme der tilhører vælgeren. Dette følger af folketingsvalglovens § 66, stk. 1, og af ministeriets vejledning om afholdelse af folketingsvalg, afsnit 7.3.3. Ministeriet har telefonisk henledt Køge Kommunes valgansvarliges opmærksomhed på dette.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 7. kreds, Greve, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger, der har brevstemt, fik udleveret en stemmeseddel og stemte. Da det blev opdaget, blev brevstemmen taget fra. En vælger, der netop havde fået dansk indfødsret, var ikke på valglisten. Vælgeren blev optaget manuelt på valglisten og afgav derefter sin stemme. En anden vælger mødte op og nægtede at have brevstemt. Brevstemmen blev fundet frem og taget fra, og vælgeren afgav sin stemme.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 8. kreds, Roskilde, indeholder på side 4 en bemærkning om, at man lørdag den 15. oktober 2022 på brevstemmestedet Cosmos blev gjort opmærksom på, at man fra 1. salen kunne se ned i stemmeboksen. Der blev straks lagt et tæppe hen over stemmeboksen som loft, og mandag den 17. oktober 2022 blev tæppet udskiftet med et hvidt stykke stof.

På valgdagen modtog valgbestyrelsen en klage over åbningen af valgstedet Jyllinge.

Der henvises herom til Indenrigs- og Boligministeriets udtalelse af 7. november 2022 i anledning af valgklage fra Britt Holst Lisbjerg.

I valgbogen er der på side 5 bemærkninger om, at der blev nedtaget i alt syv valgplakater på tre valgsteder. En vælger ville stemme uden valgkort, men stod registreret i valglisten som havende stemt med valgkort udstedt på valgsted (erstatningsvalgkort). Indenrigs- og Boligministeriet afviste [på baggrund af telefonisk drøftelse med kommunen; ministeriets tilføjelse], at vælger kunne stemme, og der blev givet klagevejledning. En vælger påpegede en manglende handicap p-plads. En vælger ønskede at klage til ministeriet over den måde, hans barn blev bedt om ikke at være med i stemmeboksen under stemmeafgivningen. Der er modtaget skriftlig klage. En borger, der er under værgemål og ikke havde stemmeret, ønskede at stemme, men blev afvist og fik klagevejledning. På et valgsted blev et gennemsigtigt gardin ved handicapstemmeboksen udskiftet.

For så vidt angår klagen over tiltalen af en vælgers barn henvises til Indenrigs- og Boligministeriets udtalelse af 11. november 2022 i anledning af valgklage fra Lars Vang-slev.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 9. kreds, Holbæk, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger ville stemme med fremtidsfuldmagt for sin kone. Vælgeren blev oplyst om, at det ikke var muligt, og fik klagevejledning. Ministeriet kan oplyse, at ministeriet ikke har modtaget nogen valgklage i den anledning.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 10. kreds, Roskilde, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger havde opholdt sig 10 minutter i stemmerummet. En tilforordnet blev urolig og kontaktede vælgeren, dog uden at trække gardinet fra. Vælgeren blev vred over at blive forstyrret i valghandlingen. Den tilforordnede undskyldte. En anden vælger forlod stemmelokalet med stemmesedlen. Han nægtede vredt at aflevere sedlen, og de tilforordnede lod ham gå, da han havde en truende adfærd. En pårørende var utilfreds med, at en tilforordnet skulle med ind i stemmerummet. Det var den pårørende, der havde ønske om, at han skulle hjælpe den blinde, og ikke den blinde selv.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 11. kreds, Ringsted, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at en vælger ad flere omgange ikke ville oplyse sin fødselsdato med årstal. Vælgeren endte dog med at oplyse de ønskede oplysninger og stemte. I to tilfælde var forældre til ca. 11 årige børn utilfredse med, at børnene ikke måtte være i stemmeboksen under afstemningen. En vælger var registreret som havende brevstemt, men afviste, at det var hans underskrift på følgebrevet. Underskriften lignede ikke navnet på følgebrevet, og vælgeren blev også bedt om at lave sin underskrift på et blankt papir. Vælgeren fik lov at stemme, og brevstemmen blev registreret som ikke taget i betragtning. I flere tilfælde mener man, at vælgere har fået udleveret to stemmesedler eller er gået med en stemmeseddel, hvilket forklarer differencen i stemmeseddelregnskabet.

Valgbogen for Sjællands Storkreds, 12. kreds, Slagelse, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at en vælger blev nægtet at stemme, da det fremgik, at hun havde brevstemt. Vælgeren afviste, at det var hendes underskrift på følgebrevet til brevstemmen, men forlod afstemningsstedet. Efterfølgende foretog hun politianmeldelse. Politiet mødte op på valgstedet og ønskede brevstemmen udleveret som bevis. Dette blev efter dialog med Indenrigs- og Boligministeriet afvist. Borgeren blev kontaktet, og det blev foranstaltet, at brevstemmen blev registreret som ikke taget i betragtning, og borgeren kunne afgive stemme. Brevstemmen kan fremfindes i det opbevarede valgmateriale mhp. evt. overdragelse til politiet. En anden borger stod ikke på valglisten. Hun oplyste, at hun manuelt og uden tidsbestilling havde meldt flytning til Danmark

fra Belgien på borgerservice den 20. oktober 2022 med flyttedato den 14. oktober 2022. Flytningen var dog ikke registreret i folkeregistret. Al indscannet post og indscannede dokumenter i kommunens postafdeling og i Borgerservice i dagene efter den 20. oktober har været gennemgået uden resultat. Det var ikke muligt at dokumentere eller sandsynliggøre borgerens påstand om at være tilflyttet rettidigt. Borgeren kunne derfor ikke stemme. I enkelte tilfælde blev brevstemmer taget fra, da det blev konstateret, at vælgeren ikke havde brevstemt.

Om politiets ønske om beslaglæggelse af brevstemmemateriale henvises til afsnit 8.

I valgbogen er der på side 27 en bemærkning om, at 32 brevstemmer, der blev modtaget af Slagelse Kommune den 28. oktober 2022, ikke indgik i valghandlingen.

Slagelse Kommune har i en redegørelse af 4. november 2022 om sagen til Indenrigs- og Boligministeriet oplyst, at de berørte 32 brevstemmer indgik og blev datostemplet i Slagelse Kommune den 28. oktober 2022. Brevstemmerne blev modtaget i kommunens interne postafdeling, der samme dag lagde brevstemmerne i en samlet kuvert til intern postomdeling. Det fremgik ikke på ydersiden af kuverten, at den indeholdt brevstemmer. Pga. travlhed med valget var der forsinkelser i den interne postomdeling, og kuverten med brevstemmer blev først afleveret i Borgerservice, der skulle håndtere brevstemmerne, den 1. november 2022 om eftermiddagen, hvor den blev åbnet den 2. november 2022.

Slagelse Kommune har betegnet dette som en særdeles beklagelig fejl. Kommunen vil foretage en række justeringer i arbejdsgange om valg og brevstemmer for at undgå lignende hændelser i fremtiden, herunder sikre, at brevstemmer, der lægges samlet i en kuvert til omdeling, tydeligt markeres som brevstemmer.

Indenrigs- og Boligministeriet er enig med Slagelse Kommune i, at der er tale om en særdeles beklagelig fejl. Ministeriet noterer sig de foranstaltninger, kommunen vil træffe for at undgå lignende hændelser i fremtiden.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 2. kreds, Odense Vest, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger mødte op, men stod registreret som havende brevstemt. Ved undersøgelse viste det sig, at hans vælgernummer var skrevet på en anden vælgers brevstemme. Fejlen blev berigtiget, og vælgeren fik lov at stemme.

I valgbogen er der på side 27 en bemærkning om, at det blev konstateret, at stemmerne afgivet for Kristendemokraterne og Liberal Alliance på et valgsted var blevet byttet om, så stemmerne til Kristendemokraterne var tildelt Liberal Alliance og omvendt. Dette blev rettet på fintællingen.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 3. kreds, Odense Syd, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger ville afgive stemme for en anden vælger ved fremvisning af generel fuldmagt. Vælgeren kunne ikke selv tilkendegive, at han ønskede at stemme eller hvad han ønskede at stemme på. Ønsket blev afvist.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 4. kreds, Assens, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger krævede, at dennes indlagte ægtefælle fik mulighed for at stemme. Det blev oplyst, at det kun var muligt at stemme ved fysisk fremmøde på valgdagen. En anden vælger tog barn på 12 år med i stemmeboksen, selv om valgstyrrerne gjorde opmærksom på, at dette ikke er tilladt. Et ægtepar gik ind i stemmeboksen sammen uden at have bedt om hjælp. En vælger ville ikke oplyse fødselsdato og forlod valgstedet uden at have afgivet sin stemme.

I valgbogen er der på side 83 en bemærkning om, at kredsen modtog 15 brevstemmer, efter at valghandlingen var begyndt. De er registreret som ikke-rettidigt indkommet. Hovedparten af de nævnte brevstemmer syntes at komme fra udlandet.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 6. kreds, Nyborg, indeholder på side 4 en bemærkning om, at der var fejl på stemmesedlerne. Kandidaterne var oplistet i alfabetisk rækkefølge og ikke i prioriteret rækkefølge som ønsket af partierne. Der blev efter telefonisk kontakt med Indenrigs- og Boligministeriet udarbejdet nyt opslag med den korrekte rækkefølge af kandidaterne til stemmerummene og valglokalerne samtidig med, at der blev udarbejdet nyt opslag, hvor der blev gjort opmærksom på fejlen. Der blev endvidere informeret mundtligt til vælgerne på valgstederne om fejlen.

Indenrigs- og Boligministeriet henviser om denne sag til afsnit 1.3 ovenfor samt til ministeriets udtalelse af 11. november 2022 i anledning af valgklage fra Socialdemokratiet og Venstre samt Lasse Hauberg Pedersen.

Valgbogen indeholder på side 5 en bemærkning om, at man kom til at udlevere en stemmeseddel til en vælger, der havde brevstemt. Man fjernede derefter brevstemmen.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 7. kreds, Svendborg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger gik ind i stemmeboksen med anden person. Dette var ikke aftalt og blev først observeret, da vælgeren er kommet ud af boksen og har lagt stemmesedlen i stemmekassen. En fremmødt borger var udrejst og kunne ikke stemme. En vælger, der allerede havde brevstemt, blev afvist. En (anden) brevstemme var registreret med forkert vælgernummer. Brevstemmen blev annulleret, og der blev udleveret stemmeseddel til vælgeren. To vælgere kom til valgstedet Strynø før kl. 9, hvor valgstedet åbnede [Strynø er en af de småøer, hvor kommunalbestyrelsen kan beslutte, at valget først begynder kl. 9; Indenrigs- og Boligministeriets tilføjelse]. Man henviste til informationen på valgkortet. På et valgsted opdagede man, at der var hængt klistermærker ("stem for klima handling") op ved indgangsdør og i stemmeboks. En vælger [der var mødt frem – ministeriets tilføjelse] var registreret som havende stemt. Valgkortet kunne ikke findes, og derfor fik vælgeren lov at stemme.

Valgbogen for Fyns Storkreds, 8. kreds, Faaborg, indeholder på side 5 en bemærkning om, at valghandlingen på et valgsted blev suspenderet fra kl. 14.45-15.15. En valgstyrelse fik et ildebefindende og kom til skade. Valgstyrelsen måtte afhentes af ambulance. Valghandlingen blev genoptaget hurtigst muligt.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 1. kreds, Sønderborg, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at vælgere, der var døde i perioden 18.-25. oktober 2022, ikke var blevet slettet i valglisten ved afstemningens begyndelse. Fejlen blev rettet i løbet af valgdagen. Politiet var forbi et valgsted kl. 10.20. En personlig hjælper var utilfreds med tilstedeværelse af en tilforordnet ved stemmeafgivelsen. En vælger satte spørgsmålstegn ved retten til at spørge om fødselsdato og bad om skriftlig dokumentation. En vælger mødte op kl. 7.30 for at afgive stemme og var utilfreds med at blive afvist. To vælgere, der havde brevstemt, ville afgive ny stemme, men blev afvist. På et valgsted var der problemer ved opstart af den digitale valgliste. Afstemningen gik derfor først i gang kl. 8.06.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 3. kreds, Tønder, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger mødte op med valgkort, men var slettet fra valglisten, idet vedkommende var udrejst til Tyskland den 28. oktober 2022 og derfor ikke havde stemmeret. På et valgsted blev der ved en fejl udleveret en stemmeseddel for meget,

der blev lagt i stemmekassen. På et valgsted var der ved en fejl en smule blod på udleverede stemmesedler. Disse stemmesedler er taget i betragtning, da blodpletter skyldes en valgstyrrer og er påført stemmesedlerne inden afstemning.

Valgbøgerne for Syddjyllands Storkreds, 4. og 5. kreds, Esbjerg By og Esbjerg Omegn, indeholder begge på side 4 en bemærkning om, at der på stemmesedlerne har været indsat en afkrydsningsrubrik ud for "Uden for partierne". To kandidater var opstillet uden for partierne. Ved fintællingen blev det konstateret, at der på nogle få stemmesedler var sat kryds i denne afkrydsningsrubrik alene. De pågældende stemmesedler blev registreret som ugyldige, jf. § 8 i bekendtgørelse om bedømmelse af stemmesedler afgivet ved folketingsvalg.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 5. kreds, Esbjerg Omegn, indeholder desuden på side 5 en bemærkning om, at politiet blev tilkaldt til et valgsted grundet højlydt demonstration. Demonstranterne blev bedt om at flytte sig fra skolens areal; ellers ville de blive arresteret. Demonstranterne flyttede sig, og efter nogen tid blev demonstrationen opløst.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 6. kreds, Varde, indeholder på side 5 bemærkning om, at det blev vurderet af en valgstyrrerformand, at en lokal politiker udøvede valgagitation på p-pladsen til afstemningsstedet. Formanden tog kontakt til politikerens og fik det stoppet. Der blev nedtaget tre valgplakater i umiddelbar nærhed af p-området til afstemningsstedet. En vælger mødte op for at stemme, men havde brevstemt. Vælgeren påstod imidlertid, at han ikke havde brevstemt, og at underskriften ikke var hans. Pga. borgerens forklaring vurderede man, at han havde afgivet brevstemme.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 8. kreds, Vejle Nord, indeholder på side 4 en bemærkning om, at en vælger kom med sit valgkort kl. 16.20, men var registreret som havende stemt. Man fandt valgkortet, der var et erstatningsvalgkort, frem. Man kan ikke redegøre for årsagen. Vælgeren er overbevisende om, at han ikke har stemt. Man vurderer, at der må være sket en fejl tidligere, og vælgeren får derfor lov at stemme.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 9. kreds, Vejle Syd, indeholder på side 4 bemærkninger om, at en stemmeseddel blev revet over ved åbningen af stemmekassen. Den blev tapet og talt med. På et valgsted besluttede man midt på dagen, at ind- og udgang ikke længere skulle ske samme sted. Forud herfor havde flere vælgere udtrykt utilfredshed hermed.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 11. kreds, Kolding Nord, indeholder på side 5 en bemærkning om, at 18 stemmer fra udlandet er indkommet for sent.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 12. kreds, Kolding Syd, indeholder på side 4 en bemærkning om, at man ved fintælling fandt, at nogle stemmer fra Ø og Å var byttet om. På et valgsted blev den sidste vælger ikke registreret i valglisten som havende stemt. En anden borger mødte for at stemme kl. 19.57, men fremgik ikke af valglisten. Flyttesystemet hos Borgerservice havde nedbrud, og borgeren fik ikke tilladelse til at stemme. Dagen efter konstaterede Borgerservice, at borgeren ikke var stemmeberettiget i Kolding Kommune, da borgeren ikke havde anmeldt flytning til kommunen inden 15.-dagen.

Valgbogen for Syddjyllands Storkreds, 13. kreds, Haderslev, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger med fysisk handicap ønskede hjælp til stemmeafgivning.

Vælgeren ønskede kun hjælp fra ægtefællen, men valgstedet besluttede fejlagtigt, at der skulle en valgstyrrer med ind i stemmeboksen.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 1. kreds, Aarhus Syd, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der forud for åbning af valgstedet Frederiksbjergshallerne blev konstateret hærværk på valgstedets mange ruder, idet der var klistret op mod 100 plakater på ruderne. Alle plakater blev fjernet inden valgstedets åbning kl. 8.00. Politiet havde tilsyneladende tidligere på døgnet anholdt en borger for hærværk.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 2. kreds, Aarhus Vest, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger blev afbrudt i stemmeafgivelsen, fordi der konstateredes to personer i stemmerummet. Vælgeren blev oprevet, sammenkrøllede sin stemmeseddel og kastede den ud i valglokalet. Man talte med vælgeren, der kom tilbage til valglokalet og fik mulighed for at stemme igen. Vælgeren forlod valglokalet og råbte ukvemsord ud i valglokalet. Politiet kom umiddelbart efter hændelsen tilfældigt forbi som led i rundring på valgdagen og hørte om hændelsen. Politiet bad om at få oplyst vælgerens identitet.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 5. kreds, Djurs, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger med valgkort til et andet valgsted måtte afvises. Vælgeren havde efter kontakt med kommunen fået indtryk af, at det var muligt at stemme på et andet valgsted end hans eget. To udlandsdanskere blev tilføjet til valglisten og antal stemmeberettigede opjusteret. De to vælgere havde modtaget brev fra ministeriet om at stemme i Rønde, men var opført på valglisten i Viborg. En vælger ville stemme, men var registreret som havende brevstemt. Ved gennemgang af brevstemmen blev det bekræftet, at det var en fejlagtigt registreret brevstemme. Brevstemmen var afgivet i Tårnby Kommune. Brevstemmen blev slettet, og borgeren fik lov at afgive stemme. To blinde vælgere fik afvist, at hjælp til stemmeafgivningen kunne ydes af alene én selvudpeget hjælper. Den tilforordnede fastholdt i det pågældende tilfælde, at en tilforordnet skulle hjælpe i stemmeboksen. De pågældende vælgere afgav herefter stemme med hjælp fra en tilforordnet og en personlig hjælper. En fremmødt vælger var registreret som havende brevstemt. Brevstemmen fandtes ikke. Vælgeren var registreret med fødselsdato fra anden vælger fra anden kommune ved fejlløst brevstemme. Vælgeren fik lov at stemme.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 7. kreds, Randers Syd, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger tilkendegav, at der burde være forhæng foran stemmeboksen. På et valgsted blev der fundet et sygesikringskort i en brevstemme. En vælger bad om hjælp til stemmeafgivelse af en pårørende. Inden valgstyrrersekretæren kom frem til vælgeren, rev vælgeren stemmesedlen itu og gik.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 8. kreds, Favrskov, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger ved en fejl fik scannet sin søns valgkort. Fejlen blev opdaget, og vælgeren fik udskrevet et nyt valgkort og kunne afgive sin stemme. En vælger nægtede at oplyse fødselsdato. Efter diskussion med valgstyrrerne indvilligede vælgeren i at oplyse fødselsdato og kunne derefter afgive sin stemme.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 9. kreds, Skanderborg, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger havde anmeldt flytning i september 2022, men ved en fejl fra Odder Kommunes side var flytningen ikke registreret. Vælgeren var derfor ikke på valglisten i Odder Kommune, og vælgeren kunne ikke afgive stemme. Klagevejledningen er sendt til vælgeren. Ministeriet kan oplyse, at ministeriet ikke har modtaget nogen valgklage i den anledning. Mellem kl. 19.00-19.15 var yderdøren på et valgsted

låst. Det var ikke indtrykket, at vælgere var gået hjem igen. Dette blev udtrykt af de fremmødte.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 10. kreds, Horsens, indeholder på side 4, 5 og 27 bemærkninger om, at man på et afstemningssted måtte klippe to valgplakater ned, idet de hang for tæt på valgstedet. En pårørende ønskede oplyst, om hendes demente forældre havde stemt. Det kunne ikke oplyses pga. tavshedspligt. På tre valgsteder fandt man i forbindelse med optællingen to stemmerstedler, som hang sammen. På et valgsted blev der på fintællingsdagen flyttet 50 til Ø. Enhedslisten primært fra Q. Frie Grønne.

Valgbogen for Østjyllands Storkreds, 11. kreds, Hedensted, indeholder på side 27 bemærkninger om, at der på et afstemningssted var 77 brevstemmer på valgaftenen. Ved fintællingen dagen efter var 10 af brevstemmerne ikke at finde. Stemmematerialet fra afstemningsstedet blev gennemgået flere gange, og der blev ledt på afstemningsstedet i de udleverede materialer. Det har ikke været muligt at finde de 10 manglende brevstemmer.

Hedensted Kommune henvendte sig til Indenrigs- og Boligministeriet om sagen den 3. november 2022 efter afslutningen af fintællingen. Kommunen oplyste, at de 10 forsvundne brevstemmer var blevet medregnet som stemmer på M. Moderaterne, fordi man havde været sikker på, at stemmerne ville blive fundet igen. Det var de imidlertid ikke blevet.

Indenrigs- og Boligministeriet drøftede sagen telefonisk med Hedensted Kommune og oplyste, at hvis de pågældende 10 brevstemmer ikke fandtes ved fintællingen, så kunne de ikke indgå i opgørelsen af stemmeafgivningen i kredsen. Kredsens valgbog og indberetning af stemmetal måtte derfor korrigeres. Dette har kredsen efterfølgende gjort.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 1. kreds, Struer, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at på to brevstemmer havde optællerne påført "antal". Disse brevstemmer er taget i betragtning, hvilket ministeriet forstår således, at brevstemmerne er bedømt som gyldige. Man modtog en brevstemme den 31. oktober 2022, der skulle være sendt til Færøerne. Denne er ikke registreret og ej heller videresendt. Det formodes, at man ved en fejl i et par tilfælde kom til at tilbagelevere et valgkort til en vælger sammen med udleveret stemmeseddel. Et valgsted åbnede først 08.03 pga. it-problemer.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 2. kreds, Skive, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger mødte op sammen med dement ægtefælle. Vælgeren ville have, at ægtefællen skulle stemme, og insisterede på at hjælpe. De tilforordnede afviste at lade ægtefællen stemme, da han ikke kunne tilkendegive, at han ville stemme. Hustruen fremviste en fuldmagt, men de tilforordnede fastholdt afvisningen. Hustruen blev vred og stemte selv. På et andet valgsted mødte en vælger og blev nægtet at stemme efter vurdering af den administrative ansvarlige, da vælgeren efter oplysning fra pårørende var dement og ikke kunne oplyse eller bekræfte fødselsdato, eller at han ønskede hjælp til afgivelse af stemme. Pårørende ønskede at klage over, at der ikke blev givet tilladelse til at stemme.

Indenrigs- og Boligministeriet henviser til sin udtalelse af 9. november 2022 i anledning af valgklage fra Jonas Hasselager i anledning af den sidstnævnte episode.

Valgbogen indeholder på side 27 en bemærkning om, at det ved optællingen blev konstateret, at der i den digitale valgliste ved en fejl var registreret en vælger, der ikke var

mødt på valgstedet og ikke havde stemt. Fejlen var formentlig opstået ved manuel indtastning og accept af forkert vælgernummer.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 3. kreds, Viborg Vest, indeholder på side 5 bemærkninger om, at to vælgere, der var optaget på valglisten, efter aftale med ministeriet blev slettet og i stedet optaget på valglisten i Syddjurs Kommune. En vælger havde brevstemt, men ønskede alligevel at stemme på valgdagen. Vælgeren blev afvist med henvisning til folketingsvalgloven og blev på forespørgsel vejledt om klagemulighed. Mellem kl. 16 og 18 var 5-6 demonstranter (klimaaktivister) til stede ved et valgsted med skilte og banner med "grønne budskaber". Demonstranterne opholdt sig på offentligt fortovej uden for matriklen. Politiet blev gjort opmærksom på demonstranternes tilstedeværelse. Sidst på eftermiddagen opstod der ved samme valgsted trafikale problemer pga. stort fremmøde af vælgere. En vælger blev i første omgang afvist, fordi vedkommende ifølge valglisten havde brevstemt. Da vælgeren bestred dette, blev der foretaget kontrol af brevstemmer, og det blev her konstateret, at der var sket fejlregistrering i valglisten. Valglisten blev korrigeret, og vælgeren, der havde forladt afstemningsstedet, blev kontaktet om muligheden for at stemme.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 4. kreds, Viborg Øst, indeholder på side 6 en bemærkning om, at man kl. 7.00 på et valgsted konstaterede, at man havde modtaget 1.000 stemmesedler for lidt. De 1.000 stemmesedler blev efterleveret og modtaget på valgstedet kl. 7.55.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 5. kreds, Silkeborg Nord, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der blev fjernet valgplakater på otte afstemningssteder. Et sted holdt et aflåst tog med partireklamer på. Toget blev flyttet. Et sted holdt bil med partireklamer. Den blev fjernet kl. 15.20. På fire afstemningssteder blev forkerte opslag (om folkeafstemningen) i stemmeboksene konstateret i løbet af formiddagen. De blev straks skiftet ud. En vælger gled på en trappe og blev vejledt i at kontakte Silkeborg Kommune, hvis der var skade. Et ægtepar havde byttet rundt på valgkortene. Det blev opdaget ved anden scanning af valgkort, og ægteparret fik lov at stemme. En vælger, der havde brevstemt, fortrød sin brevstemme og mente, at han var berettiget til at stemme på valgstedet. Ministeriet lægger til grund, at vælgeren blev afvist. Flere ægtepar ønskede at stemme sammen. De blev vejledt om, at det ikke kunne lade sig gøre. En vælger havde brevstemt, men den blev ikke taget i betragtning pga. frist. Vælgeren mødte op og prøvede, om han kunne stemme. Det lykkedes. Vælgeren fik forklaret baggrunden for, at brevstemmen ikke blev taget i betragtning.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 6. kreds, Silkeborg Nord, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der blev fjernet valgplakater på fem valgsteder. Et sted stod der en digital skærm på matriklen. Denne kunne ikke slukkes. På tre afstemningssteder blev forkerte opslag (om folkeafstemningen) i stemmeboksene konstateret i løbet af formiddagen. De blev straks skiftet ud. På et valgsted startede man med manuel valgliste pga. netværksproblemer, men overgik til digital valgliste kl. 8.20. En borger var indrejst efter skæringsdatoen. Borgeren blev afvist på valgstedet og accepterede dette. En vælger var blevet fejlagtigt vejledt i forbindelse med brevstemmeafgivningen. Vælgerens mor møder op for at stemme på vælgerens vegne og bliver afvist. En vælger følger ikke flere instrukser om regler om børn i stemmeboksen. En anden vælger bakker vælgeren op og er lidt truende over for valgstyret.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 7. kreds, Ikast, indeholder på side 27 en bemærkning om, at en væsentlig difference på et valgsted ved den foreløbige optælling blev korrigeret i forbindelse med fintællingen.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 10. kreds, Holstebro, indeholder på side 4 og 6 bemærkninger om, at kommunen den 18. oktober 2022 modtog en henvendelse fra ministeriet vedrørende en borgerhenvendelse om hjælp til stemmeafgivning. Reglerne om hjælp til stemmeafgivning er ved flere lejligheder gennemgået for personalet i Borgerservice og blev efter ministeriets henvendelse repeteret endnu engang. Mandag den 24. oktober 2022 var der en henvendelse om mulighed for at brevstemme i eget hjem. Holstebro Kommune havde tidligere fastsat fristen for ansøgning om at brevstemme i eget hjem til den 21. oktober 2022, kl. 12. Henvendelsen blev derfor afvist. I forbindelse med modtagelse af brevstemmer på plejehjem den 27. oktober 2022 blev en stemmeafgivning afbrudt af de tilforordnede, da en pårørende tilkendegav, hvad vælgeren mentes at ville stemme på. Den 14. oktober 2022 blev det konstateret, at der i visse tilfælde var anvendt forkert brevstemmemateriale i Borgerservice i Holstebro. I den forbindelse blev yderkuverterne for 287 brevstemmer åbnet for at undersøge omfanget af problemet. De ni vælgere, der viste sig at have brevstemt på forkert materiale, har efterfølgende brevstemt igen.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at ministeriet har modtaget en redegørelse fra Holstebro Kommune om sagen. Der henvises til afsnit 6.1.

Valgbogen for Vestjyllands Storkreds, 11. kreds, Ringkøbing, indeholder på side 4 bemærkninger om, at der kl. 16.21 var nedbrud på den digitale valgliste. Den kom op at køre igen efter ca. 20 minutter. På et valgsted klagede en vælger over to valgplakater, som hun mente hang upassende og for tæt på afstemningsstedet. Vælgeren forlod stedet uden at lave en skriftlig klage.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 1. kreds, Frederikshavn, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en valgsekretær på et valgsted blev anmodet om, at der kunne modtages en stemme fra en vælger med akut sygdom i dennes hjem. Det var vælgerens partner, der anmodede om dette. Dette blev afvist. En stemmeseddel blev beskadiget under fintællingen, og fire andre blev ved en fejl påført den tilforordnede initialer på bagsiden. Disse fem stemmesedler blev bedømt som gyldige stemmer. Efter afslutning af stemmeoptællingen på valgaftenen er der på et valgsted (Sæby) konstateret en indberetningsfejl, hvor Æ. Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg har fået Ø. Enhedslisten – De Rød-Grønnes stemmer og omvendt. Tallene er korrigeret ved fintællingen.

Indenrigs- og Boligministeriet henviser til ministeriets udtalelse af 10. november 2022 i anledning af valgklage fra Steffen Schmitt Petersen vedrørende indberetningsfejlen.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 2. kreds, Hjørring, indeholder på side 5 bemærkninger om, at en vælger kom kl. 20.07 og ønskede at stemme, men blev afvist. Ministeriet lægger til grund, at dette skete, efter at afstemningen var afsluttet.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 5. kreds, Himmerland, indeholder på side 4 og 5 bemærkninger om, at fintællingen blev foretaget om aftenen den 1. november 2022 i Messecenter Vesthimmerland. På et valgsted bemærkede man, at bukkene på flere af stemmesedlerne var perforerede. Disse stemmesedler blev ikke taget i brug.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 6. kreds, Mariagerfjord, indeholder på side 5 en bemærkning om, at en vælger iført Inger Støjberg-trøje råbte op på et valgsted. Hun

blev bedt om at forlade valgstedet. Hun kom igen og fik lov at stemme senere på dagen.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 7. kreds, Aalborg Øst, indeholder på side 4 en bemærkning om, at ni vælgere ved en fejl havde fået udleveret brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg ved brevstemmeafgivningen. De berørte vælgere var alle blevet kontaktet via telefon eller e-boks efter aftale med Indenrigs- og Boligministeriet. To af ni meddelte, at de ville afgive deres stemme på valgdagen, mens de syv resterende brevstemte på ny.

Indenrigs- og Boligministeriet kan oplyse, at ministeriet har modtaget en redegørelse fra Aalborg Kommune om sagen. Der henvises til afsnit 6.2.

Valgbogen indeholder på side 5 en bemærkning om, at en stemmeseddel faldt ud af stemmekassen i forbindelse med afgivelse af vognstemme. Stemmesedlen blev lagt tilbage øjeblikkeligt, og stemmekassen blev udbedret. Indenrigs- og Boligministeriet blev orienteret.

Indenrigs- og Boligministeriet kan bekræfte, at ministeriet på valgdagen blev kontaktet telefonisk af Aalborg Kommune i anledning af, at en stemmekasse var gået i stykker, da den var væltet i forbindelse med afgivelse af vognstemme, og at en stemmeseddel i den forbindelse var faldet ud af stemmekassen.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 8. kreds, Aalborg Vest, indeholder på side 5 bemærkninger om, at et valgsted først åbnede kl. 8.20 pga. problemer med login i valgsystemet. Under den foreløbige optælling blev der fundet en brevstemme fra Vejle i en af stemmekasserne. Denne indgik ikke i regnskabet.

Valgbogen for Nordjyllands Storkreds, 9. kreds, Aalborg Nord, indeholder på side 5 en bemærkning om, at der på et valgsted blev lagt en tegning i stemmekassen i stedet for en stemmeseddel, hvilket gav en difference i regnskabet.

3. Kandidatfortegnelserne

Den 24. oktober 2022 sendte Ankestyrelsen til alle kommuner en fortegnelse over partier og kandidater opstillet i den storkreds, som kommunen hører til. Fortegnelserne blev bl.a. fremsendt til brug for brevstemmeafgivningen. Fortegnelserne var udskrevet fra KMD's valgsystem, hvilket indebærer, at de var udformet med et skrifttype, der var svær at læse, og hvor bogstaverne O og Q var svære at skelne fra hinanden.

KMD udarbejdede derefter på Indenrigs- og Boligministeriets anmodning nye fortegnelser, hvor skrifttypen var ændret, og hvor teksten fremstod tydeligere. Ministeriet sendte de nye fortegnelser til kommunerne og bad om, at de nye fortegnelser blev anvendt ved brevstemmeafgivningen i kommunen, herunder i vælgernes hjem m.v.

Om konsekvensen af brugen af de oprindelige fortegnelser for bedømmelsen af brevstemmer afgivet for O. Dansk Folkeparti og Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstre-fløjsparti henvises til afsnit 9.

Om brugen af forkerte fortegnelser ved brevstemmeafgivningen i øvrigt henvises til afsnit 7.

Ved dette valg er der i lighed med valget i 2019 ingen kandidater, der har adresse i udlandet.

4. De ugyldige stemmer

Ved gennemgangen af valgbøgerne er optalt i alt 58.871 ugyldige stemmesedler, heraf 46.272 blanke stemmesedler og 12.599 andre ugyldige stemmesedler.

Ugyldighedsprocenten – ugyldige stemmesedler i procent af i alt afgivne stemmesedler (3.592.822) – blev 1,64. Ved folketingsvalget i 2019 var ugyldighedsprocenten 1,06.

Ugyldighedsprocenten for blanke stemmesedler (46.272) blev 1,29 mod 0,78 ved valget i 2019. Ugyldighedsprocenten for andre ugyldige stemmesedler (12.599) blev 0,35 mod 0,28 ved valget i 2019. Stigningen i andelen af ugyldige stemmesedler skyldes altså en stigning i både antallet af blanke stemmesedler og andre ugyldige stemmesedler.

Af de i alt 58.871 ugyldige stemmesedler var 50.720 afgivet på afstemningsstedet (42.554 blanke, 8.166 andre ugyldige), mens 8.151 var ugyldige brevstemmesedler (3.718 blanke, 4.433 andre ugyldige). Målt i forhold til antal stemmesedler afgivet på afstemningsstedet (3.240.860) var ugyldighedsprocenten for stemmesedler afgivet på afstemningsstedet 1,57. Målt i forhold til antal brevstemmer taget i betragtning (351.962) var ugyldighedsprocenten for brevstemmesedler 2,32.

5. Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning

Ved gennemgangen af valgbøgerne er optalt i alt 2.930 rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke er taget i betragtning. Ved 2019-valget udgjorde antallet af ikke i betragtning tagne brevstemmer 3.108. Det kan nævnes, at der er et fald i antallet af brevstemmer, der ikke kom i betragtning som følge af, at afsenderen ikke var opført på valglisten. Dem var der denne gang 645 af mod 709 ved valget i 2019. Der er ligeledes færre brevstemmer, der ikke kom i betragtning ved dette valg som følge af, at den foreskrevne fremgangsmåde ikke har været fulgt (udfyldning, attestation, underskrift m.v.), eller at der ikke har været anvendt det brevstemmemateriale, som indenrigs- og boligministeren har tilvejebragt, dvs. typisk fejl, der ikke kan tilskrives den pågældende vælger, men må tilskrives stemmemodtageren. Antallet er faldet fra 873 i 2019 til 829 i 2022 for så vidt angår manglende iagttagelse af den foreskrevne fremgangsmåde, og fra 367 i 2019 til 17 i 2022 for så vidt angår anvendelse af forkert brevstemmemateriale. Derudover er antallet af brevstemmer, der ikke kom i betragtning, fordi vælgeren havde afgivet mere end én brevstemme, steget fra 1.043 i 2019 til 1.335 i 2022.

Brevstemmer, der ikke er taget i betragtning, indgår ikke i opgørelsen af antal afgivne stemmer og dermed heller ikke i opgørelsen af stemmeprocenten.

Ud over de rettidigt modtagne brevstemmer, der ikke blev taget i betragtning, var der ifølge valgbøgerne i alt 417 brevstemmer, der blev modtaget på afstemningsstederne fra afstemningens begyndelse og indtil dens slutning. Disse brevstemmer blev uåbnede henlagt som ikke rettidigt modtagne og kom ikke i betragtning. Ved sidste folketingsvalg var dette tal 15, så antallet af ikke rettidigt modtagne brevstemmer er altså steget kraftigt.

6. Brevstemmer afgivet på brevstemmemateriale til andre valgtyper

Indenrigs- og Boligministeriet blev den 14. og 24. oktober 2022 kontaktet af Holstebro Kommune henholdsvis Aalborg Kommune i anledning af, at de to kommuner var kommet til at lade vælgere brevstemme på brevstemmemateriale til kommunalvalg henholdsvis Europa-Parlamentsvalg. Brevstemmematerialet til de to valg har for nuværende samme farve som brevstemmemateriale til folketingsvalg.

Det bemærkes, at Indenrigs- og Boligministeriet har fået fremstillet nyt orange brevstemmemateriale til folketingsvalg for at undgå risikoen for forveksling med brevstemmematerialet til kommunalvalg og Europa-Parlamentsvalg. Lageret af blå brevstemmemateriale til folketingsvalg bruges dog op, før der sælges af det orange. Der er fortsat en betragtelig mængde blå brevstemmemateriale til folketingsvalg på lager.

Det følger af folketingsvalglovens § 65, stk. 2, nr. 4, at en brevstemme ikke kan komme i betragtning, hvis der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som indenrigs- og boligministeren har tilvejebragt. Dette indebærer også, at en brevstemme, der er afgivet på brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg, folkeafstemninger eller kommunale og regionale valg, ikke kan komme i betragtning, jf. Nicoline Nyholm Miller og Jørgen Elklit, Folketingsvalgloven med kommentarer, 2019, s. 432. Dette gælder også, selv om anvendelsen af forkert brevstemmemateriale beror på en administrativ fejl.

6.1. Holstebro Kommune

Holstebro Kommune oplyste den 18. oktober 2022 over for Indenrigs- og Boligministeriet, at medarbejderne efter at være blevet opmærksom på problemet havde åbnet yderkuverterne for alle de afgivne brevstemmer, der befandt sig i borgerservice, for at konstatere omfanget af brevstemmer afgivet på forkert brevstemmemateriale. Der var på dette tidspunkt afgivet i alt 299 brevstemmer på borgerservice. 12 af disse brevstemmer var sendt til andre kommuner, og medarbejderne havde dermed åbnet de 287 yderkuverter, der befandt sig i borgerservice. Åbningen af yderkuverterne skete i et afskærmet område uden offentlig adgang. Hvis det blev konstateret, at der var anvendt det korrekte brevstemmemateriale, blev følgebrev og urørt stemmeseddelskuvert straks lagt i en ny yderkuvert, der blev lukket. Der blev ved gennemgangen fundet 9 kuverter med forkert brevstemmemateriale i. Disse 9 kuverter blev lagt til side. Det var alene yderkuverten, der blev åbnet, og ikke konvolutten med stemmesedlen.

Holstebro Kommune oplyste nogle dage senere over for Indenrigs- og Boligministeriet, at kommunen havde haft telefonisk kontakt til 17 ud af de i alt 21 berørte vælgere (de 9 i kommunen og de 12 fra andre kommuner). De sidste 4 vælgere havde modtaget eller ville modtage et brev via Digital Post. 7 ud af de 9 vælgere, der *havde* brevstemt på forkert brevstemmemateriale, havde allerede brevstemt på ny. Blandt de 12 udenbys vælgere, hvor der *kunne* være anvendt forkert brevstemmemateriale, havde 7 oplyst, at de ville brevstemme igen, og 1 ville undersøge muligheden for at brevstemme i udlandet, hvor vedkommende nu opholdt sig. Derudover var 1 henvist til at kontakte ambassaden i det land, hvor vedkommende nu opholdt sig, og 1 vidste ikke, om vedkommende kom tilbage til Danmark, inden brevstemmeafgivningen sluttede.

Indenrigs- og Boligministeriet fandt, at Holstebro Kommune ud fra den beskrevne fremgangsmåde vedrørende åbning af brevstemmeyderkuverter i den konkrete situation havde håndteret brevstemmerne på en forsvarlig måde, og ministeriet fandt ikke anledning til at anbefale kommunen at iværksætte yderligere initiativer end dem, kommunen allerede havde iværksat vedrørende kontakt med de berørte vælgere.

6.2. Aalborg Kommune

Aalborg Kommune oplyste den 24. oktober 2022 Indenrigs- og Boligministeriet om, at der i forbindelse med brevstemmeafgivningen på et bibliotek i Aalborg Kommune i visse tilfælde var udleveret brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg til vælgere. Kommunen oplyste, at der var tale om 9-10 brevstemmer ud af de 37 brevstemmer, som kommunen havde modtaget på biblioteket. Kommunen kunne ikke konstatere, hvilke af de 37 stemmer der var afgivet på det forkerte materiale.

På baggrund af det oplyste, hvor der var udsigt til, at et større antal brevstemmer ikke ville kunne tages i betragtning, og hvor det ikke var muligt at identificere, hvilke vælgere der var berørt af fejlen, gav Indenrigs- og Boligministeriet telefonisk den 25. oktober 2022 Aalborg Kommune besked på at åbne yderkuverterne til de 37 brevstemmer med henblik på identifikation af de berørte vælgere. Ministeriet anførte, at der ved denne ekstraordinære åbning af yderkuverterne skulle medvirke to medarbejdere fra kommunen, hvoraf den ene efter ministeriets opfattelse burde være en chef. Der måtte kun åbnes én yderkuvert ad gangen, og brevstemmen samt følgebrevet skulle lægges i en ny yderkuvert, straks efter at man konstaterede, at det korrekte materiale var brugt. Herefter konstaterede Aalborg Kommune den 25. oktober 2022, at der var tale om 9 vælgere, der havde brevstemt på forkert brevstemmemateriale, og hvem disse vælgere var.

Aalborg Kommune oplyste den 25. oktober 2022 over for Indenrigs- og Boligministeriet, at kommunen havde haft telefonisk kontakt til 8 ud af de 9 berørte vælgere, og at den sidste vælger ville modtage et brev via Digital Post. 6 ud af de 9 berørte vælgere gav udtryk for at ville afgive en ny brevstemme, og 2 ud af de 9 berørte vælgere gav udtryk for at ville afgive stemme på valgdagen, hvilket var muligt, da deres brevstemme ikke kunne tages i betragtning.

Indenrigs- og Boligministeriet fandt ikke anledning til at anbefale kommunen at iværksætte yderligere initiativer.

7. Fejlbehæftede opslag over kandidater ved brevstemmeafgivningen

Ankestyrelsen sendte den 24. oktober 2022 de tilgængelige fortegnelser over opstillede kandidater til folketingsvalget til kommunerne til brug for brevstemmeafgivning og fremstilling af stemmesedler. Én af fortegnelserne skulle alene anvendes til fremstilling af stemmesedler, hvilket fremgik af Ankestyrelsens e-mail. Der var tale om den prioriterede fortegnelse, der indeholder rækkefølgen af kandidater på stemmesedlen i hver opstillingskreds for de partier, der har anmeldt prioriteret sideordnet opstilling. Denne fortegnelse indeholder derimod ikke de partier, der opstiller med partiliste, eller kandidaterne uden for partierne.

I løbet af den 24. oktober 2022 blev Indenrigs- og Boligministeriet kontaktet i forbindelse med, at Høje-Taastrup og Frederikssund Kommuner var kommet til at anvende den prioriterede fortegnelse ved fremstilling af opslag til brug for brevstemmeafgivningen.

I Høje-Taastrup Kommune var de fejlbehæftede opslag blevet anvendt i forbindelse med brevstemmeafgivning i vælgerens eget hjem i 58 tilfælde. Kommunen havde ligeledes ophængt opslagene på kommunens rådhus til brug for brevstemmeafgivningen dér.

I Frederikssund Kommune var de fejlbehæftede opslag blevet anvendt i forbindelse med brevstemmeafgivning på kommunens rådhus, hvor der i det pågældende tidsrum var blevet afgivet 60 brevstemmer. Opslaget havde endvidere været anvendt på biblioteker i et ukendt omfang.

Indenrigs- og Boligministeriet anmodede Høje-Taastrup og Frederikssund Kommuner om hurtigst muligt at give besked til de vælgere, der havde afgivet brevstemme på rådhuset, biblioteker m.v. i det tidsrum, hvor der havde hængt det fejlbehæftede opslag. Vælgerne skulle vejledes om muligheden for at brevstemme på ny inden fristen fredag

den 28. oktober 2022, og kommunen skulle vedlægge den korrekte fortegnelse, således at vælgerne kunne orientere sig herom.

Indenrigs- og Boligministeriet anmodede ligeledes Høje-Taastrup Kommune om hurtigst muligt at tage kontakt til de 58 vælgere, der havde brevstemt i eget hjem, med henblik på at give dem mulighed for på ny at afgive brevstemme i eget hjem, hvis de ønskede det.

8. Politiets beslaglæggelse af brevstemmemateriale

Ved folketingsvalget den 1. november 2022 har Indenrigs- og Boligministeriet fået oplysning om to tilfælde, hvor en vælger er blevet afvist fra at stemme, fordi vælgeren allerede havde brevstemt, og hvor vælgeren eller dennes pårørende reagerede ved at anmelde sagen til politiet, idet vælgeren eller den pårørende ikke mente, at der var afgivet brevstemme. Politiet har i begge tilfælde reageret ved at ville beslaglægge følgebrevet til brevstemmen af bevismæssige grunde.

I Faxekredsen mødte politiet op på afstemningsstedet og beslaglagde følgebrevet fra vælgerens brevstemme som bevismateriale. Stevns Kommune har over for Indenrigs- og Boligministeriet beskrevet forløbet sådan, at vælgeren i forbindelse med afvisningen fra at stemme fik forevist følgebrevet med underskriften til brevstemmen og genkendte sin underskrift. Kommunens efterfølgende undersøgelse viste, at vælgeren efter ansøgning havde brevstemt i sit eget hjem.

I Slagelsekredsen mødte politiet op på valgstedet og ønskede brevstemmen udleveret som bevis. Slagelse Kommune kontaktede herefter Indenrigs- og Boligministeriet, der oplyste, at der ikke måtte fjernes valgmateriale fra valgstedet. Dette accepterede politiet efter det oplyste. I denne sag havde vælgeren afvist, at det var hendes underskrift på følgebrevet, og på den baggrund blev brevstemmen fjernet, og vælgeren fik lov at stemme. Kommunen er i besiddelse af brevstemmen, der om nødvendigt kan overdrages til politiet.

Indenrigs- og Boligministeriet har ikke tidligere oplevet, at politiet reagerer på en anmeldelse ved at ville beslaglægge valgmateriale fra et valgsted, mens valghandlingen stadig er i gang. Selv om ministeriet tager mistanke om snyd med brevstemmer meget alvorligt, er det ministeriets opfattelse, at det følger af valglovgivningen, at der ikke må fjernes valgmateriale, herunder brevstemmemateriale, fra et valgsted, mens valget er i gang. Hvis der fjernes valgmateriale, kan det i værste fald have som konsekvens, at en lovligt afgivet stemme ikke tæller med. Hvis der er behov for at sikre f.eks. følgebrevet til en brevstemme for at kunne undersøge det for fingeraftryk, må det aftales med politiet, hvordan det kan håndteres, uden at stemmen fjernes fra valgstedet, så længe valget, herunder optællingen af stemmer, er i gang. Det kan f.eks. ske ved, at følgebrevet lægges i en særlig bevispose fra politiet eller lignende.

Det er efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse uhensigtsmæssigt, at politiet uvarslet møder frem på valgsteder og bortfjerner valgmateriale. Ministeriet agter at gå i dialog med Rigspolitiet om samspillet mellem valglovgivningens og retsplejelovens regler, herunder om, hvordan sådanne situationer kan håndteres, så der både tages hensyn til valgets integritet og politiets behov for bevissikring. Af tidsmæssige årsager har ministeriet ikke haft mulighed for at gå i dialog med Rigspolitiet herom inden afgivelsen af denne redegørelse.

9. Særlige instruktioner til valgbestyrelserne om bedømmelse af brevstemmesedler

I Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9292 af 21. marts 2022 om afholdelse af folketingsvalg er der i afsnit 9.3.2 redegjort for reglerne om bedømmelse af brevstemmer.

I forbindelse med valget har Indenrigs- og Boligministeriet fundet anledning til såvel generelt over for alle kommuner som konkret over for enkelte kommuner at fremkomme med supplerende meddelelser om bedømmelse af brevstemmesedler som supplement til ministeriets vejledning.

Ved [brev af 6. oktober 2022](#) til alle kommuner meddelte Indenrigs- og Boligministeriet en række forhold foranlediget af, at der ved dette valg var fem nye opstillingsberettigede partier, hvoraf ét af partierne forventede ikke at stille op. Ministeriet meddelte:

- i. Hvilke uofficielle bogstavbetegnelser for disse partier, der skulle anses for sikre.
- ii. Særlige oplysninger om reglerne om modstridende angivelser i relation til kandidaters og folketingsmedlemmers partiskift.
- iii. Særlige retningslinjer om bedømmelse af brevstemmer for Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg, fordi navnet på partilederen som en del af partinavnet rejser nogle særlige spørgsmål.
- iv. Særlige retningslinjer om bedømmelse af brevstemmer for Alternativet i lyset af, at partiet Grøn Alliances kandidater opstillede for Alternativet.

Ved [brev af 28. oktober 2022](#) til alle kommuner meddelte Indenrigs- og Boligministeriet særlige retningslinjer vedrørende bedømmelse af brevstemmer afgivet for O. Dansk Folkeparti og Q. Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti. Baggrunden herfor var, at bogstavbetegnelserne O og Q var svære at skelne fra hinanden på de første fortegnelser over opstillede partier og kandidater, som Ankestyrelsen udsendte til kommunerne den 24. oktober 2022. Retningslinjerne skulle sikre, at det ved bedømmelsen af brevstemmer ikke kom vælgeren til skade, hvis vælgeren i tillid til de ophængte fortegnelser havde fået indtryk af, at Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti havde bogstavbetegnelsen O. Indenrigs- og Boligministeriet sendte allerede senere på dagen den 24. oktober 2022 nye fortegnelser, hvor de to bogstaver lettere kunne skelnes. Der henvises herom til afsnit 3.

10. Anvendelse af den særlige regel i folketingsvalglovens § 77, stk. 4

Ved opgørelsen af folketingsvalg fordeles først kredsmandaterne ved hjælp af d'Hondts metode. Derefter fordeles tillægsmandaterne ved hjælp af største brøks metode.

Fordelingen af de 135 kredsmandater fremgår af tabel 1 i Danmarks Statistiks hæfte ”Opgørelse af folketingsvalget den 1. november 2022”, der er sendt til Folketinget sammen med denne redegørelse.

Folketingsvalgloven indeholder i § 77 reglerne om fordeling af tillægsmandater. Ved fordelingen af tillægsmandater beregnes først, hvor mange mandater hvert parti er berettiget til i forhold til sit stemmetal i hele landet. Derefter trækkes partiets opnåede kredsmandater fra.

I folketingsvalglovens § 77, stk. 4, er der taget højde for den situation, at et parti har fået flere kredsmandater, end dets samlede stemmetal på landsplan berettiger til.

Denne situation kan opstå, fordi kredsmandaterne som nævnt fordeles efter en anden metode end tillægsmandaterne. Stk. 4 fastslår, at hvis den situation opstår, beholder partiet alle sine kredsmandater. Derefter beregner man fordelingen af tillægsmandaterne blandt de øvrige partier. Antallet af tillægsmandater, der ved denne nye beregning tilfalder de enkelte partier, beregnes igen som forskellen mellem partiets samlede mandattal og dets kredsmandater.

Ved folketingsvalget den 1. november 2022 havde A. Socialdemokratiet ved beregningen af tillægsmandater opnået flere kredsmandater end det samlede antal mandater, som partiets samlede stemmetal på landsplan berettigede til. I denne situation følger det således af folketingsvalglovens § 77, stk. 4, at A. Socialdemokratiet beholder de kredsmandater, partiet har opnået. Partiet kommer derimod ikke i betragtning til tillægsmandater.

Herefter er der foretaget en fornyet beregning af fordelingen af tillægsmandater, hvor A. Socialdemokratiet ikke indgår. Resultatet af fordelingen af tillægsmandater fremgår af tabel 3 i Danmarks Statistiks hæfte ”Opgørelse af folketingsvalget den 1. november 2022”, der er sendt til Folketinget sammen med denne redegørelse.

Beregningerne bag fordelingen af tillægsmandaterne er nærmere beskrevet i det nævnte hæfte.

Det kan oplyses, at denne situation, hvor et parti har opnået flere kredsmandater end det mandattal, som partiets samlede stemmetal på landsplan berettiger til, ikke er forekommet siden 1947, og at der siden 1920, bortset fra perioden mellem 1948 og 1953, har været en bestemmelse i rigsdags- og folketingsvalglovene om, at et parti kunne beholde sit eller sine overskydende kredsmandater.

Det kan endvidere oplyses, at man i perioden fra 1920 til 1953 samt siden 1. januar 2007 benyttede d’Hondts metode (dvs. ved brug af divisorerne 1 – 2 – 3 osv.) ved fordelingen af kredsmandater, mens man i perioden fra 1953 indtil 1. januar 2007 benyttede den modificerede Sainte-Laguë-metode (dvs. ved brug af divisorerne 1,4 – 3 – 5 – 7 osv.) ved fordelingen af kredsmandater.

Pr. 1. januar 2007 gik man ved lov nr. 536 af 8. juni 2006 tilbage til d’Hondts metode ved fordelingen af kredsmandater som følge af, at de større storkredse, der blev resultatet af den nye valgkredsinddeling, hverken skulle gøre det lettere eller sværere at opnå repræsentation i Folketinget alene gennem opnåelse af et kredsmandat.

Af mulige forklaringer på situationen ved dette valg kan bl.a. peges på, at A. Socialdemokratiet ved valget blev det eneste store parti med mere end dobbelt så mange stemmer som det næststørste parti (V. Venstre, Danmarks Liberale Parti), og at der samtidig var adskillige partier med nogenlunde lige store stemmetal.

11. Underretning af valgbestyrelserne

Alle valgbestyrelser får, når valget er godkendt, tilsendt et eksemplar af denne redegørelse tillige med oplysning om, at Betænkning og indstilling fra Udvalget til Prøvelse af Valgene kan ses på Folketingets hjemmeside.